

Podróż bez celu w Nadreńskiej prowincyi

17/7. wyjechałem o 7ej z Krakowa do Opola, [illegible] wagonem w Krakowie z Hötelem [illegible] kiej; przyjemne towarzystwo. Żegnają mnie tylko Panna [illegible], i P. [illegible]; [illegible] biletem... Do tej kobiety zaczynam mieć (Koblowa) sympatyję, która się nawet wcale wyjaśniła. — Po 3 okrzykami [illegible] w naszym [wozu] [illegible] ... do [illegible], gdzie [siedem] w [illegible] przysiada się Panna jakaś blada brunetka, [illegible] skromna, ale kokietkuje [illegible] patrząc [illegible] się [illegible]; [illegible] dobrze [illegible] kobiet, ~~gdyż [illegible]~~ [illegible] Lovelasa; Chaque femme est libertine dans le coeur! Il n'y a point de peintre + & & [illegible] naturalniejszego, wypływa to [illegible] konstrukcyi figury. On [illegible] rozkosz, [illegible] ja i ani [illegible].

18/7 [illegible] [illegible] kolej żelazna dość wygodna. [illegible] [illegible] Rosenheim[?]. Państwo [illegible] z Polskiej; Ona się [illegible]. [illegible] małżeństwo, na [illegible] stacyi, ona mądrzejsza ~~[illegible]~~ [niż] on. Do [illegible] przyjeżdżamy o [illegible] [illegible] dobre [illegible]. Hötel [illegible] [illegible]

+ powiedział Walter: Chaque femme est femme ou elle désire de l'être.

/. mowamy jak ja. Kotowska i Klikowa. Domi
o.o po Dworek batalkami Klikowa, oddaje mi
lepszy pokój./
19/4 Rano Katedra, kościół, śniadanie. Lepsza sam
piję jak zawsze, drzemanie z rana, i szym-
stuje nakrój lad. Ładniejsze figury pomiędzy
mini i Kolej żelazna. nowa Freyburgu, od
miejsca Rembowski, i Brzozowski z Colo
Kiej i potem trzy kresy z Wrocławia,
pomiędzy Ostrowem jedna drogi tadyja. a
o [illegible] na Kolej żelaznej z Szczyt.
W Freyburgu trzy godziny w Restauracji. Za
Kaspolską panie żyją Dwie damy, trzy Dzie-
wczyny, zawsze wyszedłszy. Panna sympatyczna z
ciemnego pochodzenia. Z Polką się zagra-
dzały w uwagę. Fizyognomia mniej pomału
spojrzeń ubiera Polka wszędzie poznam.
Z Freyburga do Świebodzic w Kabryolecie dob-
re towarzystwo dwóch młodych ludzi, i w
Polkeńkami mniej przypatrzywania, i przy
siadaniu, gdzie była od Stusia, i strasz
miejsce w Kabryolecie, lecz za to dostaje
/.

2

/. w Strzyżowym środkowi obok kobiety
porządnej niewiastowej, która nam opowie się
szczęście swojej pali; Wittelsberg staje-
my o 4ej rano. Ja w Oberży pod trzema
górami, reszta każdy do swego domu. Pani Szy-
cowa okazywała mi do ostatniego mo-
mentu swoją życzliwość.

20/7 Szczęśliwego w górę, to jest na Wasserberg ku-
nazt do Szwejbersan, a ztamtąd piechoto
do Kachel i Zollerfall. Kto widział, ty
sol, Salzburgski, a nawet nasze Tatry
Pieniny, Morskie oko, pięć stawów,
Zakopane, Kościelisko, niechby i mógł to
posiąść od gniewu, że wydał 7. talarów
aby widzieć. Kaskady podobne do tatrzańskich
Mtyskich, które do tego zaś są
przysposobione, skały, którym się podoba
to mniemam ponadawać bacznie miejsco-
we nazwiska [illegible] nam [illegible]
Jak ten Lwów, którego przysposobi-
ł... a to wszystko aby się kupować
nowe gości z tkliwszych niezręcznych ludzi

/.

zimowa. Przykryty ten wóz niemieszczący ~~do~~ służą za
ków. Jak Poszli zwierciadła uczynili się przy
szynatury, aby z tych trzech kierdeni napad
niej, z tej trzech, które nie widzieli i przy
ności dla wszystkich darownie otwarte
mieć chciała. Tu jest wszystk odległości
pozyskiu tejże Pana Dziedzica Hirschberga
wymienione, i wg. wsi okolicznych, † które
góry Riesenbergy, uważające za 100. Tala
rów, kaskady Zakli /ril/ po 40. krokli
bo. a Szybotowskiego władzowie tych stron
mykań za 100 talarów. Jakby ty się wzbudzić
nie ~~byt~~ sobie postąpić, gdyby był te więcej
przyjść oddał do otwartej kiszki albo
gmin familiom, bo wszakże dochód całe
mówi będzie może, zawisł wkoniec pozwoli
tylko od wspaniałomyślności Ludzi wszelkich.
Na Kynast który mnie się niekiedy, znajdujący
się na górze śnieżnej tego nazwiska nie
wnętrza się do Dankenstein, lub Dürrenstein
widział tam nikt sobie z nich zwiedził
nie zyskał niekiedy.
wieczór przyjechałem w Warmbrunn, gdzie
wstąpił w Teatro. najpiękniejsza Partyja

† Istr: Szafgotsch

j.

Warmbrunn jest bardzo ogrodowy, [illegible] w Gar-
tenie z widokiem na Schneekoppę, [illegible]
się z [illegible] teatrzyk [illegible] ale przy-
ny, przy teatrze Bordel, a w tym domu pijal-
nych dziewcząt, oprócz tego dyletantki po-
grodzili piętro. W tym kamora z [illegible]
dzieństwo wyjazd niewiedząc [illegible] siedmi-
[illegible] zdaniem, [illegible] Warm-
brunn [illegible] po polsku piętro, ale
nikogo znajomego. Wszystko z Saxoń-
skiego. O 10ej wieczór w Hirschberg [illegible]
wrotem na Görlitz

21/7 [illegible] Dresden Eilwagen nie interesują-
cego. Jedzie towarzystwo liczne, jakiś
młody officier pruski, jakiś [illegible]
i jakiś górnik. Officier wesoły [illegible]
[illegible] Ottonie. W Lauban przybywa jakiś
Anglik, i jakiś emigrant polski
siedzący w Hamburgu, [illegible] sposobno-
ści, ani też chęci się zaznajomienia. W
Görlitz siedziemy w Eilwagen saski,
wygodny i porządny. [illegible] w [illegible]
ci z Kondukterem, i jakimś [illegible]

./.

Drezdeńskim. Obadwa gorzeni, a ostatni na świat dobrze wychowany. O[illegible]iśmy w Dreźnie

22/7 Obszedłem [illegible] hof, do którego gdy mię z Hotel de France przyszli niechcący, zostałem za towarzysza po drodze jakiemuś prusakowi. [illegible] który mi przystojnie [illegible]. Miło Drezno! Zamiast 24 godzin, postanowiłem bawić [illegible] dni. Zrana galleryja obrazów ~~malowideł~~. Madonna di Sisto [illegible] Dzieło. Niemożna się na niego dosyć napatrzyć. [illegible] [illegible] dziecięcia. Wieczór teatr francuski; [illegible] [illegible], [illegible] Esprit [illegible], [illegible] i [illegible] do [illegible] [illegible], [illegible] dobranoc. Teatr porządny. [illegible] krytyka [illegible] [illegible] Komityki Polaków, i każda piękna kobieta z [illegible] [illegible], która za kilka [illegible] [illegible] [illegible] na Żonę, [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible], z którego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Kolleżyja

+ jakieś

/. w mojej Oberży, gdzie tylko ja sam jadam,
a gdzie gospodarz sam w trzewiczkach się zgryza
tego wieczora Pan Obergota [illegible], [illegible]
jeszcze [illegible] niedobre zrobił interessa. —

23/7 Batalia [illegible]; potem Grupa Granitu, gustowny
potrącony z R. 1675. Augusta 2go; potem Museum w ogro
dzie nadwornym; gdzie kilka Polek, a między temi
Dembskiej Laura, [illegible] [illegible] się zostaje
od dni w Dreźnie; Księgarz [illegible] ostatniej
mnie na księżnę piątkowej; [illegible] na szczotkarza
Obiad w mojej Oberży table d'hôte po 3 ff dość dob
ry; Towarzystwo wcale dobre, sąsiadka moja fran
cuska, [illegible] Kostnicka, obadwoje dość grzeczne
w wieczór teatr; Opera Mozarta wykonanie
złe, dość licho exekutowana, mianowicie tylko
tenorista Pan Tschatschek od wokalisty wart
~~[illegible]~~ miejsce najpierwsze w [illegible] [illegible] to
towarzystwo takie;

24/7 Po wodzie obchodziłem miasto; całe miasto mury
wyższy częścią dobrze zabudowany; [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pospolity nie zmienione dobry, [illegible]
[illegible] [illegible] że wszystkich [illegible] —
obiedzie [illegible] [illegible] [illegible] kilka
[illegible] Obrazów; szczególnie [illegible] [illegible]

/.

/. ki Boskiej przez Schadowa do kościoła w [illegible]
granie; Götz Berl. na Ratuszu w Heilbronn
przez L. Königa z Drezdna, i zamordowanie Panny
Helfenstein przez stanych chłopów scena zwycięz
chłopskiej przez Gustawa Metz, potym lody w
pięknym Cafe reale na Brühlowskiej terasie
wieczór teatr francuski z Panią Dombską
Laurą; w teatrze kilka tuzinów osób, i kilka
nieznajomych polaków;

25/7. Powodzi przechadzka koło murów miasta,
ładna [illegible] [illegible], na same Ogrodzie
dyjowie Panna; piękny ogród Strawego gdzie
się piją wody mineralne, kawa u Dombski;
potym exkursja do Tarant, z Dombską i Laurą,
bardzo przyjemna; W Tarant piękna ruina
dziś [illegible], [illegible] Bukowy las, piękny
dziś był Kotło [illegible] na drodze ze Lwowa,
miła lecz gadatliwa Dziewczyna nas oprowadza
sierota, która trzech braci utrzymuje. Ksiądz [illegible]
Dombskiej robi [illegible] w Drezdnie, lecz będzie
przytym, że wytrzymać nie można. Panna L.
ma się lepiej od mnie. Moja [illegible] gwiazda
zaćmienie powoduje [illegible] [illegible]. W
wieczór teatr francuski Melle de Belleile o
degrana wybornie, B. [illegible] i Pani Armand
wyborni aktorowie. Nigdy jeszcze nie widziałem wiele

/.

i teatralnej satysfakcyi, nawet i w Dreźnie nie.
Pan Franciszek wyborny buffon, że pan zamiętły
Lamme de la Lune i Lemmet de St. Malo, za-
bawiły niemało publiczności;

26/7. Kaltenecki, zachwycił mnie [illegible] książka [illegible]
[illegible] na [illegible] z Drezna [illegible], [illegible]
[illegible] ogrodów [illegible], gdzie mnie
[illegible] ogrodowych [illegible], [illegible]
[illegible] do [illegible], potym [illegible]
z Drezna, potym [illegible] wagi budowanie
(pomieści i pracowanie) [illegible] dość dobrej.
Chociaż z Opery, [illegible] na [illegible],
[Oederan] berg, Chemnitz, Zwickau, Reichenbach, Plauen do
[illegible] rozmaite [illegible]
[illegible], na [illegible], [illegible]
[illegible] dla [illegible], [illegible]
[illegible] pracować. [illegible]
[illegible] Jezus, [illegible]
[illegible], z Drezna do [illegible]
[illegible] Dolecki, [illegible] miasto [illegible]
[illegible] 25000 mieszkańców, [illegible] fabryk [illegible]
[illegible], [illegible] wszędzie [illegible]
[illegible] to, [illegible], [illegible]
z Drezna [illegible]. [illegible] charakter [illegible]
pospolitego [illegible] wszędzie, co dotąd [illegible]
[illegible], a jednak z ludźmi nadewszystko przychodzi
człowiekowi żyć na tym świecie. /.

27/7 Hoff w Bawaryi. Strata 4ech godzin w tej pasa-
kudnej dziurze; do tego deszcz — towarzystwo się
zmienia zupełnie. Dostajemy powóz na 4ech oso-
by; towarzystwo się składa z kupca, którego na
1szy rzut oka za takiego poznałem; tak kupcy
wszędzie do siebie podobni; ogrodnika (Kunst-
gärtner) i z piwowara z Bambergu. Ogrodnik
[illegible] przyzwoitszy, i tym wszystkim
tak się zgadzamy; konwersacyja tak żywa
i poważna, że kiedy opuszczają nas
w Kupferberg, serdecznie mnie ściska zapewne
pewny będąc, że jestem z Kupców lub minist[?]
[illegible]. Droga z Hof do Bambergu
prowadzi na Münchberg, Kupferberg, Kulm-
bach; najpiękniejsza fortecka nad którą [illegible]
na górze Cytadella, albo Plassenburg. Okolica
[illegible] W Kulmbach przysiada
się do nas P. Dahl[?], Profesor Botaniki z
Karlsruhe; autor [illegible] flora
godzina przyjemnej konwersacyi. On mnie po-
wiedział, że Linnaea którą w Dreźnie znalazłem
jest Linaryja czyli Antirrhinum Cymbalaria.
Za Kulmbach robi się ciemno, co wielka szkoda
bo okolica musi być piękna. W [illegible] kolla-
cyja niegodziwa, a droga. Za [illegible] wąwóz
przez Fichtelgebirge o krajach głębokiej [illegible]
[illegible] niekończonej, [illegible] drogę [illegible]
./.

wspaniała. Po kolacji ktoś nam złożył, lecz nam nie
nie powiedział. Urzędnicy poczt, drogi i ogólnie
na administracyja kraju niezgrabna. Jednak
od Hof już zaczyna się [illegible], kolej który
nie interesowała nas wcale. Do Bamberga
przyjechaliśmy od 12 w nocy; zajeżdżamy nad [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]
pokój wygodny, łóżko [illegible] porządnie [illegible] do
8ej –

28/7 Bamberg. Stare miasto, w [illegible] położeniu
nad Menem [illegible], [illegible] Rednica i Kana
[illegible] [illegible], [illegible] Dawny z [illegible]
[illegible] i [illegible], na którym [illegible],
[illegible]. Katedra, dawny [illegible]
wspaniała Bazylika, [illegible] [illegible]
Następca tronu bawarskiego, [illegible]
[illegible] w [illegible], co [illegible] nieporządnie [illegible]
[illegible] wiek 12 [illegible] 19 [illegible] tak jak
[illegible] wiorowy [illegible]. Katedra ma to
szczególnie, że w [illegible] są dwa wielkie [illegible]
[illegible] Ottona, na znacznym wywyższeniu, [illegible]
prezbiteryjum organ [illegible] na boku. [illegible]
[illegible], pod prezbiterium są [illegible]
[illegible] kaplicę; nabożeństwo [illegible] się [illegible]
[illegible] i wspaniale, [illegible] [illegible]

j.

[illegible] dobra; kobiet [illegible] niewiele, ale kobiety wogólności [illegible]. Po katedrze która tak wygląda [illegible] najpiękniejszy kościół pojezuicki, [illegible] kościół parafialny, [illegible] biblioteka królewska; najpiękniejszy [illegible] w Bambergu jest [illegible] najpiękniejszy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] respective do Schweinfurthu o [illegible] dostaje [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Bamberg jest [illegible] górami [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Geib, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Geib. Jedna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], i ta [illegible] [illegible] na [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], potym na [illegible] [illegible] Schweinfurt, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

/.

./. zamek [illegible] Diepfort i kościół, z pięknemi ogro-
dami. [illegible] do Schweinfurtu, więcej
ponad Men; od stacyi Eltmann zaczynają
się [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] górki. W Hassfurcie jakaś Milady
[illegible], [illegible], [illegible] się, [illegible] stała
wtyle na koźle. W Schweinfurcie stanąwszy [illegible]
o [illegible] podwieczorek, i [illegible] do innego
powozu; przy której okazyi zapominam [illegible]
[illegible] [illegible]. W Schweinfurcie opusz-
czamy ~~[illegible]~~ Men, i droga idzie napowrót na
kilka niskiemi wioskami aż do miasteczka
Poppenhausen, gdzie stacyja pocztowa do Kissin-
gen. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] tutaj, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] obok [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
magtowi
[illegible], [illegible] [illegible], wygląda on tak:

[illegible] jest z [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], ~~[illegible]~~ blisko [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] jest [illegible] nowo-
czesny; to jest; pantalony [illegible], [illegible]

./.

[illegible] zymatowego, sinego lub niebieskiego
sukna; gdzieniegdzie tylko widno jeszcze
[illegible] stanowiska, w krótkich oszklonych
[illegible] spódniach białych lub niebieskich
kich pończochach, trzewikach z dużemi sprzą-
czkami, i trzygraniastym kapeluszem na gło-
wie) i niebieskim fraku z obszernemi złotemi
guzami. [illegible]
[illegible] Przyszedłszy do [illegible]
o 16tej rano, ~~[illegible]~~ przy świetle świe-
cy [illegible]. Około wszystkie [illegible], dostaję
pokój, w domu przyzwoitym, z którego nie kon-
tent [illegible], pomimo że [illegible]
24/7 Wypisuję przy źródle mnóstwo ludzi; za których
wspaniały, dalej [illegible], sklepy, [illegible]
ców wszystko wspaniałe i gotowe. Szczegól-
niej przy tylnej ścianie wielkiego salonu [illegible],
malowana na [illegible], wrażenie [illegible] ecco.
[illegible]. Pomimo nad salą [illegible] i
piękne [illegible], okoliczności [illegible],
Bodenlaube [illegible]
[illegible] wszystko [illegible], Około wiel-
ki i wspaniały, [illegible] ład-
nych mnóstwo, [illegible] tylko [illegible]
[illegible] Anglija i Rosyja postała już
najwięcej. Anglików kilku jest [illegible]
[illegible] wielkiemi [illegible], [illegible]
./.

i fizjonomiach oryginalnych. Królowa
Wirtembergska z całą familją, jedna z cio-
tek Stadiona. Księżna Sasko altenburska z ca-
łą familją, dwie tyle panien, a wszyst-
ko to się do nich do nas zaś; a wszyst-
ko incognito, pod jakiemiś obcemi przybra-
nemi nazwiskami. Ravensberg, [illegible] i t.
p. – Zupełnie przypomina [illegible] Sien-
skiego, którzy [illegible] do [illegible] incognito
pod nazwiskami Kazimierskiego. Kiedyż ti
książątka niemieckie, przyjadą raz do nas, i
wyjdą z tej prowincji domowej – [illegible] każdy
[illegible] w hotel do Rosji bardzo liczy, [illegible]
tam mógł mieć, mimo do kogo stoi przemó-
wić. Po obiedzie [illegible], widzę o [illegible]
[illegible] Augustem [illegible], wszystko będzie
nie przypomnieć, [illegible]? [illegible]
[illegible] tylko [illegible], że ciągle [illegible]
[illegible] [illegible], a [illegible]
[illegible] kilka [illegible] wielka [illegible]
[illegible] [illegible] nic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] bin
[illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i Angielek, kilka [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Rosji, którzy [illegible], że już nie
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]

/.

i. tej Pani jakiś uniżony sługa, przypatruje
się z daleka. Jedyny [illegible] mam sposób
mówić podać pilnuję, jeżeli odbiorem - będzie
~~wielkiej~~ widzącego u Kłon. Gdyby tego mógł
zkąd jedną osobę znajomą, toby mi został
sam tygodni, ale tak niepomogło być może
wody, lub lekarstwo do brzegu [illegible] idzie
rano. O 8ej już w domu, potem, zaś pójść
do 10ej w łóżku, bez spać mimo, czy też
tych wody, która jest mocna, czyto ktorej
sąsiedztwa, która na obydwie strony jest
Kobiecie. —

30/4 Kissingen [illegible] dyszel, inni wyprzedzą.
[illegible]
Spacer na Bodenlaube samotny, na grzbiet
tego zamczyska dawnego. Jakiś gatunek
besody, która mi przypomniała te moje tam był
mocno zaszczepione, zdaje mi się że to będzie be-
zdna [illegible] bo [illegible] [illegible] [illegible]. Po
powrocie obiad w Kursaal, wiele lepszy jak
w Hôtel de Russie, przy tym weselszy, bo do
200 osób; między tą wesołością obiadów gra sąsied-
ztwa dowodzi muzyki, jednak mało, bo gramy
[illegible] Tadeusz Dzieduszycki, [illegible] od
nas osób przystojna Kobieta, która mi [illegible]
słodkie [illegible] robi. Po obiedzie [illegible]
spacer [illegible] Parkiem; przeszliśmy
wzdłuż [illegible] 1/4 mili ponad Salą,

ij.

stowarzyszeni w którymś lutowego albo greckiego Sadu-
czyku, który mnie długo wstrzymuje. Sam najpierw
upomni w kilku wodnych podobnych podnoszących
się na kilkunastu stopi dla lutowej kompozycji
i czyszczenia jej, potym źródło które co 12.go
dnia podnosi się wyżej na 12. stopi i rozwija
mnóstwo gazu węglowego, który stoi do kąpie-
potym kąpiele gazowe, urządzenie bardzo elegan-
ckie, których kąpiel między tylko się odznaczają
Dr. Pr. Blum używać wolno. Używamy uwagi
długo. Do wzorcowania się zdaje... kilka dziwo
czynności (Gammelmanszpa), lecz tak już
zniżony jestem kąpieli, że mnie nic nie szko-
dzi. Po paru dniach przebywania, zawarłem znajo-
mość z tym Brzozowskim, ~~też~~ z bratem, dzieć Sto-
cia Augusta Pruskiego, zmarłego stryja
Królewskiego, i piękne Czudko, zupełnie po-
dobna do portretu, który jest w Conver-
sations, ... wielki ... jak ...ma, dawno
który przy obiedzie siedziała o krzesło od mnie,
należy do Mizdwon, mówi ... dłu-
długo. Wieczór widzimy, kopać, kabata
dla widzi, jak mnie wtrącić powiedział,
obiecuje mi tańców jakieś mnie.
Co! Przyrodni ... wczoraj ... Saskiej,
Lobuszowa ... i ... Królowa Wir-
tembergska, ... Altenburgska,
~~Lic~~ Księżniczki ogromnie pannie, dama rozma-
wia w Sali Konwersacyjnej; jedna którejmości

/.

/ nieznajomi podobno; Ja tak jestem rozstrojony
że mi nic nie się nie chce; powodzi piątkowej,
wnosi szczególnie upowszechnia, ale w który
kuk angielski; jeden powóz więcej obowiąz-
ki. Obiad ukończył, nie tak przyjemny jak
wczorajszy; nie mogąc, żadnej strony
jakiś gminny lśniącej, zmyślić jakąś
ładna, ale surowa brunetka, która obyczaj
siedzi, trzy miejsca zajęła; ~~owa~~ u nas jakiś
potrzebne niemieckie ordynaryjną Sowa, z tej
panienka, ordynaryjnym ogniem. Po obiedzie
trzy mnie melancholija; 200. osób, a w
ego serca, którzy mojemu odpowiadało;
~~mia~~ obie twarz, oburzy, i obyczaje. Ojciec,
pracy, aktywnie; ten zamiarem zdrowie mego
być przypadł wszystkiemu melancholiji. Itd
jej potoczenia potrzeba mnie nadzwyczajnego
zostawienia. Przed obiadem przyjęliśmy Bz
wielkie etnoi, aby powiedział że gdy gra-
gra tem. Po obiedzie mieliśmy zgromadzenie, które
mnie ciem dziś chce ozdobić, co jeszcze domo-
wej Racji do tego miejsca zagłądzieszy mała-
ki; wołowano się aż do późnej nocy po poro-
zumieniu wszystkim naszym czasie wieczorem. Na kon-
cert panienki Fischer z Würzburga; trzy towarzystwa
mieli teatralną fortepiano, Violoncelle, i Skrzy-
pce. Konstantka ta dama panienka, która dzi-
wy mógł tyrolskim walka, ~~do~~ przyzwoite jedna
ta między koncert swoich spiewanych na którego
wszystkich niż 50. osób; a między tymi wszystkie
ze mną dzisiejszego obiadu; i przystojny panny /.

./. do którego najpiękniejszy [illegible] dany w [illegible] się
[illegible] w sali Kursalowej [illegible]
sala rzęsisto oświetlona, lecz pozorna. [illegible] na
tem zaś mimo tylko najprzedniejsza. Klapa [illegible]
kasy liczy 100. osób, które po kolei [illegible] tu
się odchodzą. Wszystko kosztuje wspaniałości i [illegible]
które tu pozostawia życie wszelkich kuracyjnych,
[illegible] publiczności tylko [illegible]
wody. W ostatnich [illegible] wzrosła złoty [illegible]
[illegible] pomiędzy wszystkie
[illegible] Europy. [illegible]
[illegible] oświetlonej sali
[illegible] wieczór [illegible]
pod [illegible] melancholia moja [illegible]
dni do najwyższego stopnia. [illegible]
w sali gry [illegible]
[illegible] Bamberga do
[illegible], którzy tak jak ja [illegible]
do gry. Przy stolikach sami [illegible] z profesyi
żydzi. [illegible]
[illegible] do [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pogoda. [illegible]
Homburg [illegible]. Gdzie się [illegible]

./.

do Kabryoletu, lecz zato musiał słowami
samkniętej Konduktora, i na znak jego przy-
otyżniona dany kryzii kosztów hamowania,
Okolice Düren jest wyborna, lecz i góry
mowanby tutaj bydz zachowanym, i przyjemny
mniej okazującym. Do Gmünden nad mene
ciągnie się tak przy kraju, jak między woz
on na chaussée, nigdzie nie przyjęto życia. Dzi-
ko 1/4 mili przed tym dali lasem. W Gmünden
musiemy czekać 2. godziny na Eilwagen. Wsiem
[illegible] lecz się przyszedłszy w moim Kabryolecie
Dali obiem i wszakże. Konduktor Wiem-
[illegible] zrazu niezgrabny, i gdy naszych oko
Kabryoletu, że mi tam miejsce, gdy w Aachen przy
[illegible] passager ordynaryjny formie w blizi
~~[illegible]~~ [illegible] między wozem, [illegible] ... do Aachen pomiędzy
[illegible] powozu. Do Aachen do Rousslau [illegible]
gu dzień, droga przed nim. Rousslau, bez
starr miasto nie [illegible]. Jednym [illegible]
[illegible] Stadtingen i [illegible]. Na [illegible]
[illegible] z R. 813. [illegible], do ~~[illegible]~~ spotkałem z
Dmieszyskim, i [illegible] starego, gdzie nie [illegible]
[illegible] z [illegible] Książęcia ... zatowad [illegible]
więbitego przez Napoleona Korpusu [illegible]
[illegible] pod Generałem Wrede. Zdjąwszy do
[illegible], wodzystwo i do tem

/.

[illegible] dotąd [illegible].

1/8 Frankfurt nad Menem, nie przedstawiający
od strony [illegible] nic zachwycającego. Na po-
czątku i wszędzie [illegible] handlowego mia-
sta tak [illegible] jak [illegible]. 2 [illegible] wi-
dzi nas [illegible] [illegible], [illegible] z [illegible]
[illegible], gdy [illegible] być [illegible].
[illegible], [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] białego [illegible] gdzie [illegible]
[illegible] tak [illegible], jak [illegible]
[illegible] [illegible] obrazy; wszystko
[illegible] [illegible] ogromny. [illegible] nie-
[illegible] jak [illegible] przy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible]. [illegible]
przybytku [illegible] gdzie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] dobrze [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] na 36 [illegible]
[illegible]. Po obiedzie o [illegible] miasto. [illegible]
[illegible], [illegible] i [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
dobrze [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], aktora [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] głosu [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
w [illegible] [illegible] albo [illegible] albo [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] piętra [illegible]

...tykam P. ... z Turską ...
towarzyszą mojej podróży do Drezdna i z-
siądą w Dreźnie. Ukontentowani jest obo-
pólnie. Mieszkają pod Lubicem tam gdzie
ja, i jeżdżą tam gdzie i ja. W teatrze naprze-
ciwnym, gdzie oświetlonym, poznajemy Bog-
dani bardzo przyjemni, Angielka ... dob-
rej matki, która swoją nieoprawną przyjem-
ną mi się do tej, że oprócz matki jed-
nemu nikogo nadziei, którą by mi ogromnie
troskał. Wtórka ... ...
Kleina.

1/8 Frankfurth. Po wodzie ..., którą so-
bie ekwipażem przywieźli, pojechałam
na Cmentarz, który jest przedziwny, gdzie
mnóstwo Angielskich pochowanych, mających
grobowce z angielskimi napisami, które
wszystkie zrozumiem, tyle jest w tym języku
stoi niemieckich! Na Cmentarzu samotna
blondynka, która miała Konwersacyję, jeśli
jej się angielsku, bo niemieckiej po niemiecku
mówi źle, po francusku o tej, potym Römer,
goldene Bulle, Dom, na wieży prześliczny
widok, dalej cisza ... przyjem-
ności, potym most, Sachsenhausen, gmin-

./.

-/. nad Menem, i Mainlust, Ogród na wyo-
spie. Obiad table d'hote, dobre urządzenie
jak wszędzie. Siedzieliśmy z Stąszem koło owe-
go znanego M. [illegible] Nitsche, zwanego, kto-
ry to raz przyjdzie do wariacyj i angu-
rzyć mnie abym się w magnetyzmie dla niej przy-
taczał [illegible] stąd naginać, lecz jest
ich znaleźć po niej, tylko obrócić w magne-
tyzm!. Po obiedzie jeszcze przechadzki po Frankfurcie,
Bankhof elegancki, Rossmarkt, Gallusgasse, [illegible]
brzeg Menu [illegible] Ciekawość przy Biblio-
tece są najpiękniejsze części miasta, potem
w koło miasta promenady, które są bardzo
gustownie założone, i przedstawiają mnóstwo
kwiat drogą ukampowane, zkąd ku [illegible]
[illegible]. Na promenadach chodziłem od go-
dziny 7. i 8. niespotykam nikogo ponad nego, ani
żadnych [illegible] wielu ekwipażów, jadących
w koło, nawet [illegible]. Policja co
do [illegible] kiedy się będzie ostrzej, są one [illegible]
[illegible] do Bordalów, [illegible]
[illegible] Bethmanna i Baumgartena, z których ...
wychodzić wolno. Są [illegible]

/.

/. a lecz wszystkie bawiły, do. Zważ, iż gdy kato-
niczka, przepędzam godzinę ~~[illegible]~~ z Józefiną, lecz
sposób niewinny; kazać sobie historię życia
opowiadać, której nie mam ani żadnego
postrzeżenia, spotkały zrobić się księdzu, nawet
się księdz; opuszczona wszystkich poszła
do Bordeaux, gdzie 7 lat ma, u [illegible] ma
datków.

3/8 Kościoły, Katedralny i S. Leonarda nie mają
wcale nic szczególnego, ani pod względem sztu-
ki, ani pod względem budowy; jeszcze Leonar-
da ma niektóre części malowane, lecz ka-
tedralny zupełnie z niektórymi pamiąt-
kami kościołami współczesnymi. [illegible]
ży bardzo nędzny; pokój tylko 38.1 [illegible] nad
nich był ~~mięty~~. o 11½ wyjechałam koleją
aż do ~~[illegible]~~ Moguncyi. Ludzi niewiele; w tym
samym oddziale co ja, jakaś familija angiel-
ska, a przy niej ładna bardzo kobieta brunet-
ka, która później siedziała złotego samego
Omnibusu, naprzeciw mnie i swoimi koki-
tyje. Koniecznie przyjęłam konwersacyi, lecz
się ani jadą do Szwajcaryi; ja do Belgii.
[illegible] w [illegible] koło do [illegible] ładny ko-
ły na 2ie piętro nad [illegible] widokiem pozdr-
/.

cyi — Ren wspaniała i miła rzeka. Po Dnie-
ście nic mnie uderzyło tak niezwykle jak ino-
gnacyi od strony Kastellu, i wybrzeża zam-
ku na samym wiele większy jak w portach
Śmietniej Wenecyi. Co godzina parowe przy-
pływa lub odpływa jakiś statek parowy
towarzystwa żeglugi towarzystwa, to jest Ko-
lońskiej, Dysseldorfskiej i Niderlandz-
kiej, i oprócz tego mnóstwo żeglownych
handlowych statków. Dwa razy byliśmy w towa-
rzystwie Kolońskiem do Dysseldorf
i na powrót, bez ograniczenia czasu, który
kosztuje 7. Z/ 20 gr całą podróż tam
i na powrót 10/ rubli zabiera ... 10. dni po-
wrócimy. Obiad table d'hote w no-
wy obu razy obfity i elegancki. Po
obiedzie powracając z pomieszkań. Widzieliśmy szczegól-
nie Katedrę ... na pozór wspaniała, ale
wewnątrz pod względem sztuki zupełnie uboga
... jak ... Karola Wielkiego z 8. wieku
i Pawła, ... nowy i stary, nowy ...
... niezwykle ... ...
... wszystkie ... formy, wszystkie
... wszystkie ... 14 wieku
... tego samego czasu o wiele
lepsze i gustowniejsze. Najpiękniejsza /.

/. ozdobą miasta iest Gutenbergplatz z teatrem.
Zobaczyłam, Pani [illegible], która
są prześliczne ogródkiem na [illegible], i
wyszli ~~[illegible]~~ do pani, którą wody [illegible]
bardzo długo pomieszkać się nie mogą. Poprosiwszy na
potem p. Nitsche, który, która [illegible]
dowodnie z zdrowie; i unika spotkania się z
nimi. Wracając zasypiam [illegible], gdzie most
na beczkach drugi [illegible]. Wieczorem na łodzi
[illegible], i [illegible], [illegible] jako
kwitnąca [illegible].

4/8 Moguncja. Wczoraj niestosownego [illegible].
Jeszcze wspomnienia wszystkich okoliczności, które mi towarzyszyły. Obrzydł mi ten
nieporządek! — Towarzystwo z Niemcami formuje się; między nimi żadna iest [illegible] Sympatya. Jedziemy do Koblencji. Okolica prześliczna, [illegible]
[illegible] jak [illegible]. [illegible] jak [illegible]
[illegible], bo w koło nich pod samą [illegible]
wszystko zasiane, wszystko zasadzone. Tyle tylko
[illegible] potrzeba było, aby [illegible],
i to co najdłużej było gromadą, iest teraz [illegible]; a to
co było niczem (pospólstwo) iest teraz wszystkiem.
Najmniejszy kawałek ziemi [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] dowodzi [illegible]. Przyjeżdżamy

/.

/. do Koblenz w [illegible] na obiad w [illegible] [illegible].
Po obiedzie ex [illegible] do Stolzenfels, który nas
poruszającymi [illegible] [illegible] [illegible] tyl-
ko [illegible] [illegible] napomniko [illegible]. [illegible] który
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do nas. Jeden [illegible]
[illegible] [illegible] P. [illegible] [illegible], którego [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] do [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible] z [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], gdzie [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible].

5. Rano [illegible] w towarzystwie [illegible] i
8. [illegible] [illegible]. O 8½ do Ems w towarzystwie
P. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] wszystko [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] dalej [illegible] [illegible] do Königs-
winter [illegible] [illegible]. Po wyladowaniu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Po [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] wszystkich
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. P. Nitsche znow

/.

napotyka [illegible] [illegible] apteka [illegible] wieczór pom
[illegible] na dachu [illegible] obrazy, [illegible]
[illegible], [illegible] krajobraz po burzy przy
zachodzącym słońcu tak piękny, jak go [illegible]
[illegible] illuminowany [illegible]
[illegible] oprócz [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], bo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] podróży. [illegible] [illegible]

6/8. Spacer na Drachenfels; siedział [illegible]
szedł mi Renu, a potem [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], aby [illegible]
stoją. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Które [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] na [illegible] do Bonn; [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
w Bonn [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Rycerz. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible]
[illegible] [illegible] na [illegible], skąd [illegible]
na Ren i Bonn. Po powrocie [illegible]
[illegible], bo [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

y.

i innymi statkami do Kolonij nie zostają, i mają
wówczas nadciągającą kolej żelazną, która
idzie z Kolonij do Bonn na lewym brzegu. Do-
ga z Bonn do Kolonij nima nic szczególnego,
lecz towarzystwo ładne. Osobliwie jakaś familija
holenderska, w której jedna córka ładna blondy-
na i jak się zdaje dobrze wychowana. Niestety
mi znakomita [illegible] przy tym gronie!
W Kolonij która z tyle świątyni, jest wspania-
ła, dla [illegible] kościołów których wiele
[illegible], [illegible] się w obrazy [illegible]
które dość bardzo. Obszedłszy miasto z
oględnością Katedrę zewnątrz idę do teatru,
gdzie mam słuchać po Bielefeldzie [illegible]
[illegible] Czarodziejski [illegible] II [illegible] bardzo dla
mnie interesujące, bo wyciągnięta z pamiętnika
[illegible] jeszcze w nich. Niektóre sytu-
acje się dobre, [illegible] przykład, lecz ten autor
[illegible]. Spektaktorów budzenie to,
że [illegible] dość dobre, jednak niektóra
lecz czuła [illegible]. Powiastka [illegible]
[illegible] po teatrze [illegible] niemiec. [illegible] się
powie, że się rozłączę z towarzystwo. Do-
chodzi do [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], i [illegible] [illegible] [illegible] i
[illegible] się, bo potrzeby, bo nie mają [illegible]

[illegible] jak uspokaja mię.

7/8 Kolonija [illegible] w [illegible]
[illegible] Niemców, który [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
jak [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
30. [illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible]
tej i na [illegible] wsią [illegible]
[illegible] [illegible] katolików, który [illegible]
w [illegible] [illegible] Pani [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gotowa [illegible] Kato-
lików; bo [illegible] [illegible]. [illegible]
tak [illegible], żeby [illegible] do [illegible]
[illegible], tylko [illegible] do Belgii. [illegible]
Katolików nie [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] nie [illegible] trzech Królów, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 1100. [illegible], czy to [illegible]
w [illegible] [illegible] trzech Króla [illegible]
[illegible], nie [illegible] [illegible], albo [illegible]
[illegible], drugich [illegible] [illegible]
[illegible], którzy się przyznają [illegible]
tylko [illegible] nie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Kolońskiego [illegible] 1412, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nad Ren. Po [illegible] [illegible] po

/.

miejsca i całego miasta. O 6tej godziny
do Düsseldorfu pojechałem z [illegible]. Droga [illegible]
czas [illegible]. P. Mitschke [illegible], P. [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Düsseldorf
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] do [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] P. Mitschke [illegible]

5/8 Düsseldorf. Ładne regularne miasto. Nie
ma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible], i [illegible]
[illegible]. [illegible] Kościoły, [illegible]
[illegible] [illegible] jakie [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Pan [illegible] z [illegible] familji [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Panny Maryi i jeszcze Rubensa
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
Düsseldorf nie [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] wielkiego miasta.
Po obiedzie wróciłem do Kolonji. P. Mitschke
zawsze [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w Kolonii, że [illegible] w Düsseldorfie [illegible]

./.

listy Ojców, którzy przymuszają natychmiast
do mnie [illegible] jechać i podróż do Belgii
zaniechać. Wszakże pomimo tego ponawiam
bo żadne namawianie ani czas ani położenie
moje nie odmieniło; on także zrobił się niezno-
śnym, [illegible] przystępu [illegible] słowa S. [illegible]
sola, którym z tych krótkich podziękowań
będzie. Powróciwszy na [illegible] [illegible] nie do-
pyszniły. Jeżeli obiecał na tej [illegible] przyjmie
kilka ~~[illegible]~~ [illegible] i przynależnych kobiet; [illegible] Nie
sz. [illegible] być zatrzymany [illegible] [illegible]
pamiątki się wychowanie [illegible]; ona bierze
moją kartę wizytową. Po powrocie do [illegible]
idziemy wszyscy się [illegible] na [illegible]. Jakie nowe
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], po
tym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] w [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Przywykłszy
[illegible] się [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]? Po [illegible] wieczerza przy której
[illegible] [illegible] kobiet, osobliwie [illegible]
[illegible] [illegible] stanu. Po wieczerzy
[illegible] [illegible], którzy [illegible] [illegible]
do [illegible] odjeżdżają; od [illegible] [illegible]

uczciwości [illegible]. — Z Potockim zostaniemy sami [illegible] na pożegnanie, [illegible] niespokojna dla nuty która wróżba wszystko. —

9/8 Jeden dzień zginął mi w drodze, zdaje mi się, że w Frankfurcie, a więc

10/8 Kolonija. Państwo [illegible] odjechali. Słyszałem ich głos wczoraj, ale nie mogłem się wstać i pójść do okna nieubrany, aby ich wsiadających na statek pożegnać. Nie, już piękny czas ominął i [illegible] nie dla mnie na [illegible]. Die kleine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] już tylko [illegible] do niektórych [illegible] osoby mógłbym się szczerze przywiązać, bo co gorsza, i [illegible] mnie nie opuszcza: cóż mogę więc już począć z kobietami? Dzięki niebu, zbliża się więc teraz [illegible] pożądany czas filozofii i innej [illegible]! — Zwiedziłem wczoraj Katedrę Kolońską ([illegible]) mimo że nie dość napatrzyć; potem ratusz; potem Gürzenich, i wystawa sztuk pięknych, znakomitsza niż w Drezdnie i Dysseldorfie; przeszło 400. Numerów malowideł, rysunków, sztychów, litografij, i posągów z marmuru, gipsu, kamienia, bronzu i drzewa. Pośród

./.

/. mnogię liczby pięknych krajobrazów, i scen familijnych (Genrebilder) odznaczają się pięknością kompozycji, dokładnością rysunku i pięknością wyrobienia: 1. Są Chatanione przez Szopena z Lasyią; Chrystus przeżegnał przez P. Begas z Berlina, Śmierć Ottyli przez P. Becker. Familia aktorów polskich płaczących nad zawalone swachatem przez Pannę Baumann z Warszawy i tkacze szląscy przez P. Hübner z Dysseldorf, — żywością zaś kolorytu i gładkością pendzla, … dzieła. Obraz Pływających Kobiet przez Schiavoni z Wenecyi, z posągów zaś, figura dziewczyny przez ... przez … z gipsu przez Prof. Wichman z Berlina. Sama wystawa ... w No 847. w Berlinie najwystawniej, zaś … biletu. — A w dalej wystawy łazienki, … 12 3/4, potym obiad; potym zostawiwszy … i podróżki w Obersy Kölnischer Hof pojechaliśmy na Koley żelazną Akwisgrańską. Podróżna niegrzeczna blondynka z Düren w Omnibusie. Na Kolei najordynaryjniejsze towarzystwo, zatym z niewielkim … najwięcej, [illegible] najwięcej i brzydkie, i … wystawne, i zawilgłe, tak że cały smutkiem … [illegible], który w Düren … pociąg. Okolice do Aachen niezwyczajne. Uprawa roli niezła, gościna dobra, lecz w

/.

-bustwa do 20. Koło Eschweiler wielkie z których
fabryczne żelaza Pana Englert. Przed Aachen
zamek Frankenberg dawne mieszkanie Karola
wielkiego; z którego atoli tylko jedna wieża
wyższa stoi. Aachen ładnie leży, zajeżdżam
do Oberży Noellera, bardzo porządnej, w której
i owszem najpiękniejszej części miasta. Rozpoczą-
wszy się promenady po mieście Kościół S. Mi-
chała, teatr plac teatralny, ulica teatralna
Wilhelmsplatz, Hotele, i Kurhaus, są naj-
piękniejsze części miasta, reszta stara i brudna
tak, jak gdyby kto Berlin z Brodami złączył.
wszędzie zamieszkają, a wszędzie brudno. Dialekt
niemiecki niedozrozumienia, zbliżający się do
flamandzkiego. Musiało to być dawno fran-
cuskim miastem, jak już mówiono za Karo-
la wielkiego; promenady wąskie i ubo-
gie, pamp... pomnik rozpustujących pełno
wiele w Krakowie; Kobiety napierw bardzo
skromne, lecz wszystkie dziewczęta rozpustę
spod powiek wyglądą ukradkiem. Akwis-
gran jest to jedno z tych miast bardzo na-
bożnych, jak, Wrocław, Kolonija, Trier,
Avignon, etc. gdzie zawsze obok wielkiej
nabożności wielka rozwiązłość panowała.
Pomimo teatru nie ma, przepędzam wieczór
w salonie Oberży, w dość dobrym towarzystwie
jakiegoś grzecznego młodego Niemczyka.

11/8. ~~[illegible]~~ Akwizgran. Zmiana w Akwizgranie od zwiedzenia ratu-
sza i jego osobliwości. Ratusz na budowie starej
będąc niegdyś pałacem Karola Wielkiego 800. już dosi
znakomitej budowy. Wielka sala pierwszego piętra
roku 1353
... obrzydliwemi [illegible] ozdobiona, która
atoli na przyszły rok wyniesioną, i sala do swej
dawnej wielkości przywróconą będzie. Zostaną za-
wsze freski liche nad sklepieniami [illegible], i stiuka-
turki gipsowe na [illegible]; [illegible] XVII.
wieku [illegible]. Najciekawszemi [illegible] w
tem Ratuszu są niezawodnie portrety, i na [illegible]
najprzód portret Napoleona przez [illegible] i portret
Józefiny przez Lefevra w ornatach [illegible],
miastu przez Napoleona [illegible] darowane, później przez
Prusaków do Berlina zabrane, a teraz powróciło
miastu zwrócone, potem portrety Karola II.
Maryi Theresy, Franciszka I. Kaunitza, Lorda
Sandwich, ~~Markiza~~ Doyad, [illegible] 4. portrety [illegible]
~~portr~~ hiszpańskiego, nakoniec Kongres
cały [illegible] lichy [illegible]. Kompozycyja nie
[illegible], a [illegible]; że [illegible] [illegible] w portre-
ty. [illegible] sali [illegible]. Są ostatecznie [illegible]
[illegible] i jego ~~portret~~. Schody [illegible] 37. [illegible]
[illegible] po koronacyi ~~[illegible]~~, [illegible] i [illegible] liche
[illegible]; Kaplica tak [illegible], że ledwie 3. osób
[illegible] [illegible] [illegible]. Pokazują także w
Ratuszu ~~portret~~ Karola Wielkiego, w 14. wieku
[illegible] oryginału [illegible]; [illegible]
z [illegible] tegoż [illegible] na [illegible] przed ratuszem

/.

-stojący. W katedrze (Münster tu nazwanej) z pierwiastko
we rzeczywiści kaplicy zamkowej, oprócz świetnie
wiedzionego wyzłacanego [illegible] Barbarossy, miasto
starożytnego, nie wspanialszego w żadnej sztuce
pysznej, lecz zato tak nie zaprzeczonych, którzy
jali, i którzy tym byli dotknięci, gdy był jakiś dla
pomyślności był nieprzeszkodzony, jak powie
działeni flamandzki za górą. Wątpię w kości
francuzkim, gdzie [illegible] i [illegible] [illegible]
jak. Wszystko pomniki upodobały przy niej. Wszystko
[illegible] na ten sposób jak prowizja bożego
miasta w [illegible]; drogę [illegible] [illegible] się [illegible]
tylko że [illegible] mieszkaniec. Ulica, [illegible]
[illegible] przechodzi, okna [illegible], [illegible]
się światłem [illegible] porządna [illegible]. [illegible]
[illegible] w towarzystwie [illegible] [illegible], bardzo
[illegible] miłego francuza. [illegible] [illegible]
nie [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] powozu,
gdzie nie familija francuzka P. Lafiérie. O.
na [illegible] najpiękniejszy w Polsce, bardzo przyjem
na i rozsądna. [illegible] nas opuszczał w [illegible]
z P. Lafiérie jadącymi aż do Maliques, gdzie cała
[illegible] dnia. Ona bardzo zręczna kobieta, i mówią
wytłomaczą [illegible] się [illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible] Maliques [illegible], [illegible] osobne miasto
Okolica [illegible] [illegible] [illegible] a Maas przesłaną
przyjemnie jak Szwajcarja Belgijska. Wszystkiego
a Woźniczo bardzo [illegible], o [illegible] [illegible]
[illegible]. Z Maliques widzieliśmy nie później przy latarniach do
Antwerpji. W Węgrzech jakaś familija flamandzka, z

-/.

jakiś miły francuz bardzo grzeczny, który mnie kil-
ka porządnych robi, a którego znajome fizjonomję się
widzi ozdobne. Ja wyjątkowo w Antwerpji, on z flamand-
czy Rosji. Jadę dalej do Gand. Wagony belgijskie
porządniejsze jak kolońskie; jada usługa
z uprzejmości wielkiej, lecz jadą wolniej jak wszyst-
kie inne, dlatego rzadko kiedy przypadek, który można
wo jak na wiedeńsko-badeńskiej; przejazdów tak jak tam
mnóstwo, osobliwie w Belgique, gdzie są wszystkie kolej
żelazne krajowe; w Belgique kupuje sobie za 1/2 franka
Guide de Voyageurs z planem wszystkich kolej Belgij-
skich. W Antwerpji zajeżdżam do hotelu S. Antoniego
do jednego z pierwszych, lecz dają mi pokoik tak
mały, że ledwie się obrócić i oddychać mogę.
Po rozpakowaniu się idę jeszcze na plac [illegible],
do Rubensa, który otoczony kramami; gdzie mnóstwo
[illegible] od regimentu [illegible] belgijskich,
Katedra Antwerpska wielka, nawet [illegible]
na budowa, [illegible] w ulicach [illegible]
dziennym [illegible] wielkiej, jedna tyl-
ko flamandka bardzo ładna z klasy niższej, [illegible]
która, [illegible] zdaje się [illegible]
i na tej są [illegible]. [illegible]
[illegible]

12/8 Antwerpja wcale mojej nie [illegible] 4. razy
na dzień przyjeżdża, gdzie mnóstwo osób. Od-
wiedzają pokoje [illegible], lecz więcej ich po-
tym nie [illegible]. Usługa niegodziwa, trzeba po 10. ra-
zy dzwonić nim się [illegible] pokaże. Wszystko tu w
ostatnim stanie, meblowanie [illegible] pokojów i [illegible]
obiady, w którym przeszło 100. nakryć bardzo [illegible]
[illegible] i gotowane. Gospodarz i garsony zdają się [illegible]

./. że robić takie jeżeli kogo przyjmuje. Jednakże
na przedstawienie moje w ten sposób wyrażone: le
pendant vous n'admettez pas ici que je viendrai
à 400 lieues, pour étouffer dans l'hôtel ~~Obr~~ Hotel
à Anvers, kazał mi dodać inny pokój większy
schludny i spokojny z widokiem na ogród.
Po śniadaniu do katedry gdzie mnóstwo pięk-
nych obrazów Rubensa, Van Dycka, Van Ba-
len i dawniejszych, ~~two~~ wieża kościoła przy-
na najpiękniejsza ze wszystkich które glądał[illegible]
widziałem, jedna ta wieża koronkowa powiększ-
szy go jak nie będzie ukończoną, jeżeli będzie
oprócz z tamtej strony, w kościele po każdej
stronie po trzy poboczne ołtarze nawsyst
jak główna wszystko w pięknych ozdobnych
tylko stylach z fresków, sklepienia opierają go
elegancki marmur, ..., na drzwiach malowane
ta w szkle, przysionek ~~m~~ [illegible] po całym kło-
cie obficie rozlane. to samo w kościołach, św.
Jakuba gdzie grób czyli kaplica Rubensa, w
Ołtarzu jego familia, św. Piotra i Pawła, któ-
rej w [illegible] wiele bogatszy jak katedra,
w tym ... przedziwny obraz w ołtarzu głównym
zdjęcie z krzyża pana, Van Dycka, i innych ki-
ka ~~malowanie~~ tegoż mistrza, gotycki kościół
wśród w kamieniu, męczeństwo św. Piotra, że
~~urzędowanie~~ Chrystusa Pana przez Jezusa. Naj-
zgrabniejsze w tym ostatnim kościele są najpięk-
niejsze. Żadne kościoły ze wszystkich które

./.

/. dotąd widziałem, nawet wszystkie niezwykłe
nie obfitują tak w tłum dzieła sztuki jak Ant-
werpskie. Oprócz malowideł Rubensa Van
Dycka, tamtego Jordaensa, Vosa, Van Balen
Keyzer, Holbein, Albrechta Dürera. Dziwna jest
mnóstwo dzieł drugiego rzędu starszych i nowszych
szkół malarskich tak, że zaiste nie można, że
prawie ani jednego napotkać złego. Także Ant-
werpska wspaniała budowa 15go wieku. Krom
szczytów gmachów zwracają na uwagę [illegible],
Mnóstwo jest starych kościołów tamże [illegible]
[illegible] wieku. Port na Skaldzie także wielki
lecz mało ruchu. Widzimy wszędzie, że handel
Antwerpski upadł, gdy z świetnego zrobił się
kramarski; dlatego zdzierstwo i oszukaństwo
w każdym kroku jak w Wenecji. Dowodem tego
są awantury moje z tymi [illegible], którym sam się
mimo woli naraził, a potem [illegible], [illegible]
tłumaczyć się [illegible] i [illegible], którym
wpadł w [illegible] pretensyje o [illegible]
godziny. Wczoraj wieczór [illegible] [illegible]
[illegible] Daniela, dopiero [illegible] i to [illegible]
[illegible]. Bordeaux [illegible] mnóstwo, [illegible]
[illegible] jedynego, gdzie 18 [illegible] [illegible]
ta sama gałgaństwo. Wczoraj [illegible] Panny Izabella
Beauchamp córka [illegible] sobie [illegible] i [illegible]
dwa [illegible] po kramach. Przyznam się szczerze
że w kramach [illegible] [illegible] albo [illegible]
[illegible] wielką ochotę [illegible]
panny Izabelli, [illegible] i obojętna, trzyma

/.

6. mieści się w większych gmachach przyzwoitości, bez naj- 21
mniejszej kokieteryi przychodzi mi nadmienić, iżto
[illegible] ani w Polsce ani w Niemczech, i że [illegible]
cytadellę, do której naprzód bez formalnego upoważ-
nienia [illegible]. Kommendantura, w której General
Chassé w ostatnich momentach przesiadywał są tam
[illegible] istnie [illegible] [illegible] 2. [illegible]
Antwerpii; [illegible] tam [illegible] Izabellą. Cytadella
jest otoczona [illegible] jak [illegible], tylko z
[illegible] się [illegible] miasta.
Cytadella mianowicie teraz żadnej ważności taktycz-
nej; [illegible] się jest [illegible] wojskowa.
Wszystko [illegible] Fort Izabella daleko
[illegible] jak Cytadella. Kosztowniej [illegible]
[illegible], [illegible] jednego
franka. Wracając z Cytadelli, [illegible] strzelców
Belgijskich manewruje na Glacis [illegible]
przypominając swoją do miasta. [illegible], i do
nie następuje. Podwórze [illegible]
komunikacyi, [illegible]
wspaniała. Konserwacya jednak jest taka
że [illegible] przed tym 7 o 5. minut godzinę [illegible]
[illegible] więcej. O jednej [illegible]
[illegible] najpiękniejsza [illegible] jak
w Hotel de Russie [illegible]. Ostatnia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], pamiętam. Po obie-
dzie [illegible], [illegible] nikogo

×

i odetchnąć mogę. Jutro [illegible] [illegible] kto
m z mniejszą przyjemnością wstawać mam [illegible], i od
prowadzić z domu. [illegible] się do mego [illegible]
ale taki porządek mamy, gdzie napotkał [illegible] [illegible]
[illegible] drzwi przystawionych, lecz uważnie, a [illegible] sobie
postanowiłem jej pójść [illegible] [illegible] [illegible]
l'Eclipse [illegible] instytutu tego [illegible],
gdzie się obiecałem, przypominając mi [illegible] do
domu, i sobie przygotowałem do [illegible] dzień
do. Wyszedł do 8ej [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible]
wspomnieniem powrócił, i przyjęcie [illegible] dla
godzin bardzo przyjemnie. [illegible] [illegible] [illegible]
ci, lecz [illegible] tak bym [illegible] [illegible] [illegible]
tam się przytrzymał [illegible] do [illegible]. Urządzenie [illegible]
tego zakładu jest interesujące, mają swoje [illegible] do
[illegible] swoją [illegible], [illegible] [illegible] ~~jest~~ [illegible]
gdzie się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
domu [illegible] [illegible] swego [illegible] [illegible]
ich do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] swoje [illegible] które
[illegible] ich [illegible]; jest przytym [illegible] [illegible]
można wszystkiego dostać [illegible] [illegible], gdzie
[illegible] najmniejsze pieniądze.
13/8 [illegible], Pan [illegible]. Nareszcie [illegible]
6ta [illegible], wyjechałem dorożką o 10ej na [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible], [illegible]
jedna bardzo ładna. [illegible] się [illegible] [illegible],
lecz idzie to [illegible]. [illegible] dostęp się [illegible]
do [illegible] [illegible] się sobie [illegible]. [illegible]
na [illegible] bardzo zgrabnie. [illegible] [illegible]
i [illegible], że coś lepszego, jest [illegible] [illegible]

./.

i [illegible], [illegible] się zadaleka. Ale cóż, kiedy
one jadą do Lüttich, a ja do Gand; koniecznie za-
pomnieć znajomości w Malines [illegible] poży-
naniu. W Malines zasiadam na [illegible] żelaznej
[illegible], angielską, gdzie znów ładna blondynka
[illegible], tutaj do znajomości; będą o-
[illegible] w Antwerpii i Niemczech, teraz wraca do
domu; nadzwyczaj [illegible] powitanie; lecz
[illegible] się one wysiadają w Gand, one jadą do
Ostendy, ja wysiadam w Gand do 6ej i zwiedzam
obiad [illegible], katedrę S. Bawona, Ratusz
Uniwersytet, Kościół S. Mikołaja, więzienie
z [illegible] głów [illegible] Holendrów,
w Kościele Ś. Bawona kilka ładnych [illegible]
widziałem Van Eyka, Rubensa, [illegible], i [illegible]
dawna. Najgrubszy [illegible], i [illegible]
[illegible] ten kościół bardzo [illegible]
[illegible] swoje [illegible]. O [illegible]
kolej żelaznej, dostaję się [illegible] do [illegible]
[illegible], gdzie familija belgijska [illegible].
[illegible], [illegible] z Ostendy [illegible] do Bruk-
seli; [illegible] towarzystwo [illegible]
[illegible] osobliwie [illegible]
[illegible], [illegible]; [illegible]
[illegible] pour être [illegible]
[illegible] [illegible], lecz by
[illegible], i bardzo [illegible]
[illegible], [illegible] swojemi [illegible]
/.

tni sprzęcie, i kokietuje zawsze najgrzeczniejszy
sposób. Kto ją tego nauczył? natura; kochana
Natura daje każdemu to, czego mu najwięcej po-
trzeba. [illegible] [illegible] [illegible] abym zajechał
do Hotelu [illegible], który [illegible]; i dostałem
pokój tak pięknie meblowany jak nigdy w
życiu, i teraz [illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible], [illegible] mieszkam i śpię za 4. franki.

14. Bruxelles Opisanie mego pokoju. Jest on na pier-
8 piętrze naprzeciw [illegible], która [illegible] elegancko
zielonym [illegible] [illegible]. Jest [illegible] okna
wysokie okna, dwoje [illegible] drzwi białe
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] na białym [illegible] [illegible] Obicie
tych [illegible] i [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
cie. [illegible] całego pokoju jest piękniejsza. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
arabeski, okryta. Sprzęty i ozdoby są następujące:
Wszystkie [illegible] po lewej stronie [illegible]
[illegible] dwa okna, [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible], w białych [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], pod [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] z białego [illegible]
całego [illegible] pokryta. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], na [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
zieloną obszyte na eleganckich [illegible] [illegible]
/.

i wzięli rozstawić nabolników podpięli; oprócz prze-
ciek sążny każdym oknie biały umocnione na
sznurkach chodzące rollety; i faldowane firan-
ki na jednej strefie od spodu. Przy ścianie po lewej
ręce od drzwi wchodząc, stoi dwie ogromnych
łóżek, jak dwa trony, z firankami czyli zasy
pawłokami, takiej samej istoty jak firanki
w oknie przyozdobione, które przyczepiony pod sufitem
do bronzowego baldachimu ~~ciałą~~ falbaną z siała
wyzwalczy stanowiące kiły ~~w~~ jedwabny materyi
przyozdobionego, są wzięte. Łóżka same należą
im w Chevrotto, a rzeźbo ~~w~~ drzewie jak szerokie.
Pośród składach zamotowujących części. Na spodzie
gruby ściennik, świeżo osobną stroną wypchany, zakry-
wedle łóżka pięcioramny. Na ściennikach dwa nowe
mię grubej białej flaneli, jedna stopy grube, najdeli-
katniejszą włosiennicą wy~~ścielane~~pchane. Pod głowa-
mi wyprost wałek ~~tuż~~ długi szerokości łóżka
dzięki włosieniu wszystko wypchany, który
ciągnie same prześcieradło, które łóżko przy[?]
lecz wodowanty sposób jest obwinięty. Natym wst-
ku nieroztomnym, spoczywa miękka włoko-
poduszka ~~[illegible]~~ więcej włosienia, wciąż pierz-
wypchany, co dziwi wsiowiczi ~~[illegible]~~ biały, posłaniu.
każdym skłonności strach przedmiotów, to jest naj-
przód Włoch, z najdelikatniejszej ~~fla~~ lundeni gru-
bej flaneli, które jest na spodzie, kiedy pałkowej
angielskiej która jest na ~~spodzie~~ wierzchu. Na[?]
to jest prześcieradło niepodszyte lecz tak podbite

że wszystkie boki tey kłódki są [illegible] boku włosk-
utkanięte, i tylko strona do poduszek odwinięta,
tak że włożywszy [illegible] tylko nie się jak w futerale
y. ani piętki nawet pod które dostać się niemo-
żna, siedziała pomimo tylko na szerokości
dwie osób bywanie wygodnie dość i porównanie
bywać mogły. — ~~Na~~ Przy każdym tylko nie ma
okrągłego stolika nocnego, marmurowym blatem
przykryty. W którym wymiar porcellanowy i pantof-
le. Napomnie dwa i wchodnich, nie dla mnie
mniey stoły okrągłe z wielkością [illegible] tami wmiesto
nowych wszystkich należaniu. W każdym stoliku, który
na wierzchu nie lakto lakierowane blachą
kryty, znayduje się naczynie z dwa naliska
y pod nim na grubości z mlonego wydrowate
butelka kryształowa z wodą, i takaż szklanka
wmalowana co dzień świeżą wodą codziennie
stoi; pomiędzy temi oknami toaletowe sto-
mały marmurowy, szuflady; na którym 4. [illegible]
ki zawsze są zawieszone. Obok tych toalet
a vis-a-vis stoliki znayduje się bardzo elegancki
kominek z białego kaflowego marmuru. blisko
3. stoją na środku pokoju, występujące naj-
większą ozdobą pokoju; pięknej bardzo roboty.
mosiężne kraty ... ogniowe z tego żelaza
ozdobione arabeskami z stali angielskiej, co od
białego marmuru podziwnie odbija. Nad komin-
kiem, nie zwierciadło takiej samej wielkości i
ozdób jak między oknami, na gzymsie kominka
stoją następujące przedmioty: Zegar bronzowy wysta-
:/.

ściany pomalowane gustownie ozdoby w ramy. Dwie
śliczne bronzowe [illegible] od obu [z świecami woskowemi] stron elegan-
kiej [illegible] od ognia kominkowego; ozdob-
ni kolumienkami malowane. Tamże ajour przyozdobio-
ne, dwa krzesła [illegible] w purpurę
eleganckie bronzowe [illegible] w tym gabi-
net [illegible]. W środku pokoju stoi stół krągły
mahoniowy przykryty suknem, [illegible] z białego
marmuru przykryty, na którym położone [illegible]
[illegible] książki. [illegible] na stole [illegible]
mapy [illegible] mahoniowych przykry-
tych suknem, [illegible] po krzesłach, ze stolika
[illegible] mahoniowego [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]
stolika [illegible] do [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] pokoju, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Powiadam [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] wystawa [illegible] [illegible]
i [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], i to [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] miasta, gdzie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w

+ z dwoch stolików pod nogi krzesłach
nabitych kamei haftowanych, /.

całej Belgii; mnóstwo starożytnych [illegible] pełni
zakonserwowanych ~~[illegible]~~ ozdób obok nowo-
szego ich planu; kościół Sᵗᵉ Guduli,
kościół [illegible] Sᵗᵉ Katarzyny jest najpiękniej-
szym pierwiastkowego. Bruxella przyjęła tuszowaniej
szej myśli. Muzeum, owiezy gallerja ma-
lowideł bardzo uboga, oprócz dwóch portre-
tów ~~[illegible]~~ Alberta i Izabelli. Arcydzieł [illegible]
Rubensa, dwóch portretów przez Van Dyka i kil-
ku niektórych dzieł nowszych, nic nie zna-
gólnego: albowiem Adoracyja Królów, [illegible]
cie Matki Boskiej jest wielki obraz Rubensa
sowi przypisane zdają się być tylko dobremi
kopijami. [illegible] pomników [illegible] dzi-
ci pierwszych belgijskich obrazach, ~~[illegible]~~ w
pałacu dziś [illegible] jest bardzo interesujące.
Po tych przejażdżkach śniadanie, które nam
Obiad gospodarski tak [illegible], że [illegible]
niejedna. Obiad [illegible] [illegible], [illegible]
francuskie [illegible] podziały. [illegible]
potrzebnie [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], potem pieczyste
potem desert, ciastka, ~~[illegible]~~ tortyki [illegible].
Przy obiedzie obok mnie Amerykanin z [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tam francuzów i tylko Anglików; i gos-
podarz. Po obiedzie pojechał do teatru. [illegible]

/.

½: to miejsce, Stalles à l'Orchestre ou balcon 5.
franków, afisz ~~[illegible]~~ razy i gazeta l'Echo d'attention 40. Cent. ~~[illegible]~~
Sala urządzona tak jak we Lwowie, tylko lepiej
dekorowana y oświetlona, pająk kryształowy we
środku zawieszony, gazem oświecony, [illegible] po-
[illegible] oprócz tego, pali się i 40. [illegible]
kinkietów porozwieszanych naokoło sali: Dają:
[illegible] (stara panna) komedyja w 3. ak-
tach, dosyć dobra, i Le pré aux Clercs opera
Herolda w 3. aktach dosyć zła, najlepiej śpiewa-
[illegible], najpierw ~~[illegible]~~ trzeci [illegible] [illegible]
[illegible], tenorzysta, baryton [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] w Orchestrze, y [illegible]
bardzo [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] tak [illegible]
[illegible] się do 11½. [illegible] ani jednej [illegible]
[illegible] [illegible], oprócz aktorki [illegible]
[illegible], która [illegible] [illegible]. Publiczność [illegible]
w Stallach tak ordynaryjna i niegrzeczna, że się nie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; tak [illegible]
[illegible] [illegible] się [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] ~~[illegible]~~ bez [illegible] chodzić
po krzesłach i [illegible]; Osobliwie [illegible]
[illegible] Bruxelski; [illegible] d'un grand [illegible]
[illegible] [illegible] się [illegible]. Na [illegible]
[illegible] [illegible] jakiegoś [illegible] [illegible], tak,
że [illegible] [illegible] —

13. Po bardzo [illegible] [illegible] nocy, [illegible]
8 się około 9. do [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pieszo przez Boulevard
d'Anvers, około [illegible] do Charleroi, nowego [illegible]
/.

... teraz ale nas chodziłem do kościoła Sgo Mikoła
naypierwszym Sgo Klary, potem Sgo Gudula. W
pierwszych dwóch nic szczególnego, tylko zebrani
na [illegible] kościele nieznośna; 4ech złodziejów zgro
ku [illegible] natarczywości koło udziwnie nieda
ją się, a który w stawnie stanie przy stołku, to
jest jakoś zakazana figura, która się stara
niewodzić, przechodzi żadne [illegible] sama za stołka.
Ta kwestya w bramie powinna by się zabro-
nić. Świątynia Pańska powinna być dla
każdego z równą łatwością otwarta; wszak
tyle jest wszędzie zebranych funduszów dla
ubogich, którzy nie ust utrzymanie o braciom
bydlęcy. W kościele Sgo Gudula kilka ład-
nych Nagrobków Hrabiów [illegible] i Bar-
nów [illegible]. Potem widziałem na okienkach, z
darowe, jak nowe przez [illegible] wyłowione, dy pro-
stocie najpiękniejsze ze wszystkich jakie do
tąd widziałem; fasada kościoła piękna ale
nic tak imponująca jak katedry Antwerpskiej
pomimo że S. Gudula jest na wzgórku, z który
w wspaniałym [illegible] do Świątyni
prowadzą. Wewnątrz kościół jest tak długi jak
Panna Maryja, lecz węższy i niższy. Wszystko na-
wet węższy ołtarzyk pierwszeństwo Panny Ma
ryi krakowskiej nad S. Gudulą Brukselską.
W kościele tym ostatnim kilka ładnych Panien
umyślnie tam jedna zakonnica która się podobała
wychodzić z kościoła, do niej jak się zbliży, a maja
/.

przy nogi pomaszerować wolę dać 1½ franka fiakro
wi i wieźć się do domu. Omnibusowymi koni zwożą
do tam bulwary Andr. – [illegible] l'Odeon,
[illegible] w [illegible]; nieme tylko kanał
dymu, który mnie przyjmuje. Potym koni
się wiezie w koło Bulwarów. Omnibus 1½
godziny. Gdzie niegdzie są takie budowle przy
Bulwarach, lecz najładniejsze zawsze koło
parku przy Bulwarach są magazyny. l'hom
me [illegible] alle wdów ~~[illegible]~~ wszystkie, l'Ar
mees nationale, La grande Bonheur, na
gołkie ~~[illegible]~~ albo odpowiedni przez który
dymu; Les entrepôts des marchandises. Sam
hopkoly żelazny połudowniej do Namur
i Lille, i wszystkie Drumy, Royal, Waterloo
de Nord, du Midi, de France, de Flandre,
d'Anvers &c &c Cała ta przejażdżka kosztuje
tylko w lata czyli 2½ franka. Pod obiad w domu. Obiad
o 4½ bardzo dobry, [illegible] z [illegible]; [illegible]
[illegible] & [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] gdzie [illegible], zapomniana, [illegible]
który [illegible] na [illegible] miejscu i [illegible] robi, takiej
[illegible] [illegible] [illegible] pamięta. Po obiedzie
[illegible] od 6½ do 11½ bardzo przyjemnie czas przepędzony
[illegible] na 2gim piętrze, gdzie tylko jakieś Belgijczyki znajomi
[illegible] jakaś [illegible] fille entretenue, Kokietyjna, lecz
[illegible]; bo [illegible] ciągle przy niej, jakaś brzyd
ka zaczarowana figura. Daje Norma bardzo dobrze, tył
ko śpiewają [illegible], Norma 70 [illegible] Julien, Pollion //.

i P. Rosnier, Owerso P. Laborde. Chóry dobre, Orkiestra
nie wyborna. Adalgizia tylko mierna, ~~[illegible]~~ i P. Po-
tyin Ballet, ale okropnie [illegible] bardzo mało. [illegible]
gustina P.ni Roger, P. Roger i P. Honoré zawsze [illegible]
[illegible], ~~[illegible]~~ wielka i śliczna. Dekoracje
tylko tak jak we wszystkich teatrach tak i w Ba-
lecie [illegible]. [illegible] Sceny ostatniej [illegible] pięk-
na [illegible], która bardzo piękna. [illegible]
dziów, ale wiele osób odchodzi nieczekając końca.
16/8 Bruxelles; [illegible] trzeba zawsze [illegible] 25 fran-
ków za dwa dnie, [illegible] bez [illegible]; [illegible]
[illegible], osobliwie [illegible] Gou-
econ [illegible], którą [illegible] zapłacić [illegible] na
gablu [illegible] do [illegible] dla [illegible]
przez [illegible], i [illegible] wiecie [illegible]
Dnia [illegible]. Dwie drogi między Paryżem [illegible]
[illegible] dostają się [illegible], bliżej gruntu
[illegible], że [illegible]
Paryżem, [illegible] jak [illegible] by [illegible]
[illegible] w Diligencii [illegible]
[illegible] których [illegible]
[illegible] z Londynu przybyli i już [illegible]
[illegible] tylko [illegible] to [illegible]
[illegible] zatrzymuje się [illegible] 6. godzin, [illegible] między
[illegible] granica [illegible]
[illegible] i Komunikacje [illegible].
Natłok ludzi [illegible] wielki, różne narody, Kobie-
[illegible]. Natomiast
[illegible]
[illegible] i [illegible]. Wiele osób [illegible]
[illegible], [illegible]. [illegible], [illegible]
Polak. [illegible] Dyseldorf, [illegible]
[illegible] Angielskiej. [illegible] 8. na 10. Dostaje się zna-
[illegible] gdzie ~~[illegible]~~ Angielska [illegible] między [illegible] dwie
[illegible] Kobiet. Pani i [illegible]

P. Sérago Anglik pierwszy, oszczędzam mnie gospo-
sób niełudzki co każe Pamięć więc [illegible]
myśli, a zaraz siadam w Tomasie. Nie pamiętam
żebym miał coś tak mocno to wczoraj powiedział do
którego to. Ale moje zmysły potargane: stanęło mnie
nagle przed oczyma, dobrze że nikt mnie nie dziś ter-
stworzenia ta okoliczność wspomniana. Gdy sam
jeden na świecie od wszystkich żelazny pojedyn-
czowany, a dobrze jeszcze czy zapomniany; żadnej
[illegible] radości, spoczynku, [illegible] tak
kiedy spotkamy mnie pan prawdziwie [illegible]
godzin, pan [illegible] na grób [illegible], pan [illegible]
mnie słońca na [illegible] tylko zyskanego [illegible]
trzeba żeby [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] chwil mnie pozbawić. Lecz schodzi [illegible]
jeszcze raz w Omnibusie, i [illegible] [illegible]
mnie zgrzyt. Mają też [illegible] na pamiątkę
[illegible]. Przybywam do Hotelu de Cologne w
11tej po [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], i [illegible]
[illegible] że nie [illegible] [illegible]
[illegible] pomocy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Czym więcej [illegible] Anglii tylko [illegible]
[illegible] więcej [illegible] nad [illegible]
[illegible] wszystkich innych narodów. [illegible]

/.

/ i książkę całą mojej podróży, a widziałam ich
nakreśło, ani jednej zupełnie brzydkiej, albo
ku zupełnie ładnych, a nie tak sentymentalną, zo-
manso w zapisu będą się wszystkie. Jednym
słowem są one tak, jak sobie zawsze kobiety
w mojej młodości myślałam. Pokój i ostat-
ni według w tym guście jak [illegible] mniejszy
w sąsiedztwie kobiety, jedna ciekawa, zaglądając przez
otwór klucza, gdzie ziemię moje oko.
17/8 Kolonija. Rano schodzi nam na odbieraniu bielizny i pa-
kowaniem, potym katedra, potym stoczyła po
mieście, potym obiad w bardzo porządnym, to-
warzystwo mnóstwo Saskich, obok pan [illegible]
mówiące, potym jakiegoś [illegible], który
dość dobrze po polsku mówi. Poobiedzie jeż-
dżą i [illegible], potym wystawa sztuk pięknych
gdzie moja Panna na moment się pokazała
[illegible]. Szwagier zaraz ją natychmiast wypro-
wadził. Niedobrani jest, jakiś ostatnie zap-
tkowa. Domino to [illegible] obchodzi miasto, kościół
św. Jana, św. Gerwazego oglądamy. Kolonija jest
fortecą murami, wałami, fosami, basztami
opasana, i fortyfikacyje porządne, a tymi
za fortyfikacyjami jest mała glacis, gdzie
promenady. Samo miasto brzydkie, ulice wąs-
kie i krzywe, domy nieregularnie stawiane
./.

-trotoary tylko gdzieniegdzie, bruk brudny, lecz
czyściej niż w miastach naszych pięknie, wychodu brama
Świętego [illegible], ponieważ koło bramy św. Mikoła-
ja, gdzie statua tego Świętego Biskupa pięknej
i bardzo; potem ~~[illegible]~~ [illegible] na Rynku, spacer publicz-
ny, gdzie muzyka grała, ale ludzi miała tyl-
ko na tle dzieci kobiet, które [illegible] spi-
sali; potem poszedłem do Deutz, gdzie znów
muzyka, a wszędzie tramwaj, czyli Rogu
z [illegible] modlić się można w Kolonii
bezpłatnie. Przyzwyczajony w Belgii oglądać tam
gdzie tylko spojrzeniem niespodziewanie kto żądać
odemnie pieniędzy. Przedobiadem byłem także na
Sądach publicznych, i pierwszy raz widziałem
sędziów i adwokatów w todze ich — ilość
jak wygląda, że spektatorów nie było ni-
kogo tylko ja, strony procesujące się siedziały
na własnych ławkach; ponieważ były to takie
więc zabawiłem krótko, niestety. W kości-
ele zaczynają się [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ani jednego
z. Bo przychodzę [illegible] w Dzienniku — [illegible]
[illegible] [illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] wystawy sztuki
[illegible] — [illegible] tylko na [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] potem [illegible], [illegible] budynek. Potem

przedmieściu y kościoły S. Seweryna, i S. Jana. Potem
przez bramę S. Seweryna około Porta bramy S. Mikołaja
gdzie stawiany był kiedyś sam stoi na wierzchu dla Księ
cia, gdzie muzyka gra, lecz tylko dla siebie; bo
gości niemasz, chociaż spacer pyszny. Przy tym pa
statkami i wspaniałością, które [illegible] w. Księ
Potem spacer do Dzieła gdzie znowu muzyka. Na
możemy coś niby podobnego do [illegible] lecz gdy nie na
pytanie nie odpowiada, milczę. [illegible]
pokoju.

17/8 Najprzód taka, Marianna do niego wejdzie. Dziś bardzo
jest towarzystwo przyjemne, i dzień wesoły. Najprzód
samego właśnie najprzód stałe znajomości P. Dupont z [illegible]
[illegible] córki P. Laquai i Kolonii, których nigdy
[illegible] 8 miesięcy [illegible] w Belgii. [illegible] się [illegible]
ła, y zostanie się w skromnej pościeli bardzo cnoti.
Potem familija [illegible] [illegible] † [illegible]
[illegible] to [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] widoczną [illegible] [illegible]
[illegible] w kościele. Potem jakaś familija [illegible]
[illegible], [illegible], której [illegible]
przywieziony [illegible], gdzie do [illegible]
[illegible] osób [illegible] [illegible] [illegible]
w kaplicy [illegible] koło [illegible] na której się nasta
tek, dany postrojone [illegible] podobnie [illegible],
[illegible] wybacza dany [illegible] [illegible]
ani [illegible]. P. Laquai [illegible] za
[illegible], y tak się zostajemy, [illegible] siedzieć przy
mnie widocznie Dobrowolska [illegible]

† Guerin, ambasador w Neapolu

19/8

Przygoda Pani panny Lagrené gubernatorowej Dufour żona
(Panna Officerowej) dawny romans. Dziesiąty dzień dzię-
duje moja dalsza podróż. 19^{tego} rano jadę koleją że-
lazną do Frankfurtu po listy, ~~[illegible]~~ w wagonie
siadam obok jakiejś brzydkiej damy, bardzo lecz
zwyczajnego stanu, ta się zrywa i siada vis à vis mnie
i dostaje zaraz spazmatycznej. Ja muszę mieć
jednak jakiś magnetyzm w osobie animalny, który
niepokoi kobiety. Bo całe życie uważałem że
moje wejście do jakiegoś miejsca pełnego bliźniego
ściągało mniej więcej uwagę kobiet na siebie,
a moje zbliżenie się do nich, i mój wzrok na
budził je zawsze wielkiej emocyi. Gdy ta kobieta
która wszystkich uwagę na siebie ściągnęła
skryje się w wagonie, żeby się w drugim oddziale mniej
sie porównać przy takiej niebardzo młodej tej
kobiecie, na którą się przenoszę, panno spazma
tyczna Kinetka obrażona została, lecz zastąpiła
na tę mortyfikacyę. Kobieta przy której siedziałem
była ta samą, z którą florencką Julinsz w No-
841. poznałem wojażował, i z którą go w Drezdnie
wiedziałem. Ona mnie także poznała, lecz teraz
wojażuje ~~[illegible]~~ z jakimiś niebardzo młodym. Żyje
się z Puszkin wojskowym, którym starszym mało
zagrożą, że Pi zakonnymi spojrzeniami lecz. Ja
ona mało uwagi nie zwraca. Listy zdawna nie ma.

i nieca naygorszej; tylko ~~[illegible]~~ długi zobi-
łonim nieszczęście moje y krzywd niewierno-
ne zostały. Lecz niech Bóg sprawiedliwy powie-
dzi mojej tak niezasłużonej krzywdy, i dami-
uczuci spokojnie. Powodz nas ostrzegła la-
tu. Tak zgoła jak wszystkie wypadki natury
lo od Boga pochodzi, chociaż przykre, lecz zaw-
sze dosyć ludziom zastosowanej; lecz co było
to wydało, iest okropne, niemiłosierne. W
nayzmartwionej zaś dyspozycyi, zjadam znowu ~~[illegible]~~
wagonu, aby wrócić do ~~[illegible]~~ [illegible], a stamtąd
~~do~~ pospieszyć do Mannheimu. Lecz stacja ~~K~~
ugrzęzła kolumnadą rozpędza wszystkie
spełniły. Robimy natychmiast projekt wspól-
ny podróży. Pan [illegible] kupiec z Bremy
z żoną, którą dopiero 14. dni jak zaślubił.
Śliczna blondynka, i naiwność sama. Za
potrzebny jesteśmy jak gdy byśmy się znali od
dawna. Po dobrym obiedzie w hotelu Reinskim, gdzie
wsiąść na pociąg, za bardzo przyprawa ~~[illegible]~~ [illegible]
pokojowy weźmiemy, kosztując; siadamy na parow-
statek [illegible] Ludwig i płyniemy do Mann-
heim. Okolica nie ma nic szczególnego. [illegible]
mi, [illegible] [illegible], mówię tego że stan mię

-ś szczególnie. Pan Regnero zaczyna do zazdrości o
żonę. Na parowym statku kilka przystojnych mło-
dych mężczyzn z którymi P.ni Regnero także ko-
kietuje, i z dwoje angielskich wszystkiego, który obo-
ra w kolonii przy dzieci [illegible] [illegible] się spó-
kato, i jakaś inna uboższa familija, mat-
ka z dwoma tudzież córkami, z których młodsza
12 letnia widocznie się spodobała. Damy wsza-
kże muszą być bogate, bo jadą z kamerdynerem
i pokojową. Do Manheim przybywamy dość późno
wieczór, i stajemy w Hôtel de l'Europe nad Re-
nem bardzo porządnym, mało co ustępującym Bruk-
selskiej. Ci P.ni Regnero są jak wszyscy Niem-
cy źle wychowani egoiści.

20/8 Heidelberg Oglądnęliśmy Manheim, które jest
wesołe czyste, i regularnie miasto, i szczególniej
a kościół Jezuitów (jak [illegible] [illegible]), teatr, ogrody, park, nie-
mniej Karola Theodora mało co warte. Ow-
szem gdybyśmy Panny [illegible] najprzyjemniejszą
naszej podróży, ubogi, łagodny, [illegible], mło-
dy [illegible]; jedziemy koleją żelazną do Heidelber-
ga, i przyjechawszy tam z deszczem, idziemy na obiad do
Oberschaukelbaum; gdzie Obiad dobry, kompanija
liczna, i P.ni Regnero szczególnie [illegible], [illegible]

./.

one gruntowniejsza, tym on śmielszy, tak dalece
że po obiedzie zamiast iść ze mną na zamek
Heydelbergski jak było umówiono, pojechał po
ciekawą drogą do Szwecingen. Ogród księcia Badeńskie-
go, i mniemam około wieczór, który zaznajomiony
stroni jak najprzyjemniej, na bardzo licznym w
prawdzie kominie, lecz wpośród obcych na
przymiotach drzewnych przyjdzie tam. Heydelbergsko
tak jak większa część Badeńsk są bardzo szy-
wem kolorem. Na kominie jednej pamiątki słusznego
wzrostu tak widocznie się spodobałem, że się o mnie
Pan podał, iż z tą nawiedzonym do powozu, kto
znamienitym, lecz zupełnie niebacznym się nigdy
więcej. Heydelberg jest wspanialszym położeniem
nad Nekarem. Ruina zamku jest największa
i najpiękniejsza ze wszystkich które tylko widzia-
łem i zasługuje na wyszczególnienie, tym bardziej
że otoczona pięknym i dobrze utrzymanym par-
kiem. Zamek został zburzony przez Generała fran-
cuskiego Melak w czasie wojny na korzyść
Ludwika 14go. Heydelberg utracił wiele dobrze
wymieniając. Widział się z P. Reymers na zdrowiu tak
jak P. Nitsche, postanowiono rozjechać się zimą /.

[illegible] i do pojutra reszty dni do Karlsruhe
Baden, więc zostawi. Przyrzeczenie Edwardowi
przyjacielski i szczery. Ona żąda ode mnie mego
biletu na pamiątkę, na którym ja piszę kilka
słów [illegible], i tak po krótkim spotkaniu
rozstajemy się ścisnąwszy się za rękę mówiąc na
zawsze.

21/8 Kehl przy Strasburgu. Wyjechawszy o 7ej z Hei-
delberg stanęłam na 9ej w Karlsruhe, w towa-
rzystwie jakiejś niewłaściwej z 11 osób kobiet
składającej się familii; między którymi jedna bar-
dzo [illegible] i przystojna Panna, i jednego
bardzo przyjemnego Francuza, który mnie obiecał
przywieźć Książki, ale [illegible] von Arnim,
które wreszcie zapomniał. Po bardzo u-
przejmym rozstaniu się ja jadę do Karlsruhe
dalej. Karlsruhe prześliczne miasteczko. Śliczny
park i ogród botaniczny, osobliwie ten ostatni
bogaty i [illegible] utrzymany. Dziwnie przystojnie
i nadzwyczajnie gustowne. Oglądawszy zamek i
park i ogród, i miasto do śniadania, i zjadłszy dob-
ry obiad ~~[illegible]~~ [illegible] w [illegible] Hof jadę o 4ej ko-
leją żelazną do Kehl, i schodzę się wieczorem przy
Klasztorze z dwiema angielkami [illegible]. [illegible]
będąc same [illegible] jednym [illegible] wieczorem robimy

./.

z sobą bliższą znajomość. On sam Anglik mi,
znośny, nie mający prawie nic po francusku;
kobiety dość gruemnej; siostra pana, przystojna
lecz więcej nagłość, głos ma męski, lecz to zawsze
ta sama, która okazywała spod krata. Z Karls-
ruhe do Baden idzie wszerz znani już z Baronowa
Schaumburg z przystojną bardzo córką; którą
mamonoje spojrzenie wielkie) cieszyło. W kilku
w Oberkirch Oosthof zabawne widoki po obu stronach
rozwijających i gubiących się Angielek. Dama
Victorine pokazuje wszystko co najpiękniej-
szego, umieściła się albo chodzi, albo swój czas
mi, bo wszędzie tam się wyszedł. Wnosząc niby
przez pomysły wchodzić zamiast do trumny to
Ironicznego pokoju, lecz mamona nieszczęście. Drzwi
zamknięte. Po sześciu wyjechał do Strassburg
ga powiat piechoty o 16 sam jeden w długich
portmili nagłych alert z Strassburga do kilku
życie rozwesołotów francuskiego, ostatnia ga
ten oświetlona; mnóstwo ze łzów, pijatyka
na piwie. Mnóstwo na dzisiejszej spotkanie z tar-
bawna z dwoma kobietami przed pałacem bisku-
pim.
8 — Strassburg wyspowszyta wyborni po wszystkich
rozciągłych widokach, puszczamy się o 8½ z rana

./.

i do Strasburga. Na zbrzeżu, most na tymczaso-
200 sążni długi, drugi o 100 sążni dalej na sta-
cym Renie, przypominającym stary świat; między
Kehl z Strasburgiem na małym wzgórku wśród
topol y lip monument Desaix'a ks. który poległ
pod Marengo a rodem był ze Strasburga; woj-
sko francuskie w czerwonych pantalonach, dłu-
gich kurtkach, na postaci porównaniu wojsko-
wy, prawie wszyscy mają brody y wąsy. Artylle-
ryja i pionierzy szczególnie dobrze wyglądają i
exercytują. Jest to po Moskalach drugie woj-
sko, które najprościej rzeczywiście maszynalnie ~~[illegible]~~ i pów-
wie ćwiczy swoją armiję na Kaukazie, gdzie ich
nieprzerwanie wojna; codziennie (giną), Katedra Stras-
burgska jest najpiękniejsza ze wszystkich któ-
re dotąd widziałem. W kościele sztuczny astronomicz-
ny zegar. [illegible] N. 878 842 sprowadzony, na
wieży widok przedziwny na Strasburg i jego okolice,
szczególnie na rzekę Ill, która wśród Strasburga
różnych dzielnic jako [illegible] dla małych stat-
ków jest spławną. Na wieży napotykam znowu
angielską damę, [illegible] z [illegible]
siostra z [illegible] zostali w domu. Strasburg
wygląda tak jak większa część starych miast

n

- i niemieckich, dachy spiczaste, dachówką cienną
pokryte, piętra wystawione nieprawidłowie jakimś
wywołaniu — Z nowszych budynków zasługują na
uwagę teatr, koszary, plac Komendy, [illegible]
arsenał; Z starszych kościół S. Tomasza
gdzie nadgrobek Marszałka de Saxe, i wiele
profesorów; [illegible] napomknę, gdy
gdzie napotkam [illegible] kominiarzy, [illegible]
tusz hôtel de Ville, la Douane, pomnik
Klebera, pomnik Guttenberga, la place
d'Armes, i pałac królewski, gdzie był
[illegible] i kilka podrzędnych kościołów.
W katedrze kilka nowych malowideł [illegible]
[illegible] malarzy, u których [illegible] nowych
myśli; [illegible] Paryski, [illegible]
ci N. Panny, Adoracja [illegible] natura, [illegible]
[illegible] de St. Pierre; kościół trochę [illegible]
[illegible] wszystkie okna, [illegible]
kościoły są z dawnych malowideł [illegible]
nadzone; lud dość nabożny, lecz [illegible]
ba plastyi. Strasburg jest miasto handlowe i
pełno fabryk różnego rodzaju, najważniejsze [illegible]
[illegible] jest miasto [illegible] wszystko [illegible]
[illegible] kobiet [illegible]. Obiad w [illegible] dość
[illegible] bez wina; [illegible]
[illegible] bursz,

9.

./. [illegible], młode [illegible] małżeństwo. Ona ładna, [illegible], [illegible] miła, dobrze wychowana, lecz [illegible]. Widzę że one [illegible] dla majątku, ona z [illegible]. Ona nie jedna z takich kobiet, jaką sobie zaraz życzyłem. Powiedzie u Pany Fredry [illegible]; przypomniał wspaniałą Godzinę, całkiem [illegible] jak w Polsce [illegible] [illegible] tam i [illegible] bardzo dobrze, przy [illegible] najgrzeczniej i uprzejmie mieliśmy. Potem ona [illegible] ~~[illegible]~~ do Hotelu, i sama Kolacja [illegible] [illegible] do ~~[illegible]~~ Baden Baden. [illegible] [illegible], które w Durlach [illegible]. —

23/8 Baden Baden. Liche pokoje na 3m piętrze. [illegible] kłopot. [illegible] nadto, [illegible] nie. Badbaden [illegible] [illegible]. Za 2. godzin [illegible] widzę wszystko. Przy table d'hote [illegible] [illegible], francuska, i holenderski [illegible]. Hollender [illegible] ~~[illegible]~~ p. Pohl przystojny [illegible], żona stara, lecz z dobrej familii i bogata. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] od [illegible] do Karlsruhe. Kollacyja [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible], zakłady, towarzystwo [illegible] [illegible] Kradzieżki, we wszystkim trochę [illegible] [illegible].

24/8 Stuttgard. [illegible] o 6ej na Durlach, Pforzheim. [illegible] [illegible] do Stuttgardu. [illegible], towarzystwo [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] z małym [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] z [illegible], [illegible] z Rolle [illegible] [illegible] i [illegible] z Neuchatel [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dobrze, [illegible]

./.

przechadzkę, iż osobny y dość długi około
Stuttgardu; doliny pagórki, [illegible] rzeki Neckar
o kilka mili. Przyjechawszy o 6ej, poszedłem zaraz
pierwszy obiad przy pałacu zwanym Königsbau.
Miasto samo niewielkie warto. Lecz pałac, ogrody
ogromnych, [illegible] Kościołów, pałac Hr. [illegible]
pałac Rosenstein, Capitol [illegible], wszystko
najpiękniejszemi promenadami połączone, tworzą
ozdoby miasta, które wkoło winnice otaczają.
25. Stuttgard zwiedzamy z [illegible] miasta, kościół
Katolicki od luterskiego podobny przy każdym mszy
po Ewangelii Czytanie od Ołtarza. Nabożeństwo się
dla najpodlej [illegible], Kobiety z [illegible] strony, obok Kró-
lewskiej obie obecne w żałobie. Kobiety jak
wszędzie wtem niemieckie Kokietki. Kościół luterski
dawniej katedra katolicka, w którym 20 posą-
gów Hrabiów i książąt Wurtembergskich i
dziewiczek, podobnych [illegible], ich za pomocą
republikanie [illegible]. Obok kościoła te-
goż, plac Schillera i jego posąg z bronzu stojący
świeżo postawiony. Po Kościele wewnątrz pałacu
oglądamy pięknych [illegible] [illegible]. Szcze-
gólnie apartament nieboszczyka Króla. [illegible]
zagraniczne. W innych apartamentach piękne obrazy
malowidła al fresco, [illegible], z historii Hra-
biów Wurtembergskich, [illegible] Hohenstaufen [illegible] Hani-
bam i jego Syn Ulrych. Sala tronowa [illegible].
kosztowała summę 400. [illegible], wszystkie one
piętrowe i kosztownie meblowane. Trzeba [illegible]
mi gwałtem. Król [illegible] w Friedrichshafen, Królowa z
córkami w Kissingen; [illegible] spodziewa[illegible]. Zabawiła
f 7.

ziemi brama zamkowa. Najdroższe stopnie [illegible] na
tej zbrojowni szczególnie 4 by na fernegji, najdroższe
ileż chcesz do familii wstawione, [illegible]
się z owemi grzebieni. Obiad, table d'hôte. Wspaniałe
towarzystwo. Dyabelski szwabski pieszczony. Obra
zowniczek [illegible] królowej się opuszcza, a 2 wyjmowa[ć]
się ciało 12. — Po obiedzie z [illegible] do Cannstadt
które nam [illegible] jest pomieszczone. Ma tak
że swoje Kursaal, promenadę; a nawet
w krótce koleją żelazną [illegible], z
trzymani się godziny w Hermannsgarten, gdzie
cały świat Stuttgardzki; kosztuje tylko 2 f.
jak najprędzej wina, szczególnie angielo
wanemi końmi. Wieczorem ekspedycya na Eil-
wagen do Augsburga. [illegible] Andr
[illegible] nie do trzymania. [illegible] 11:15. [illegible]
[illegible] kiedy wydziałem [illegible]
i z godziny przyjemnej. Adres do Augsburga: Stern
Roth wilk [illegible]. o 10 3/4 Eilwagenem do Augsbur
ga. [illegible] Wirtembergskie [illegible]. Za
dostaje miejsce w Bayernagenie [illegible]
dosyć dobry, i w dobrym towarzystwie. [illegible]
[illegible], dosyć ożywiony, [illegible]
króla, że wszystko poświęca dla sztuki [illegible]
i próżności, a nie dla [illegible]. [illegible]
familija Moskalów. P. Malinowski [illegible]
[illegible] literato, zaszczepiały [illegible]
[illegible] i [illegible]. [illegible]
dowiaduję, że Moskiewska familija, która znana
[illegible], jest Hr. Gurijew dawny
ambasador w Neapolu. — /.

26/8 München. Zaraz po przybyciu do [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] miasta, [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
wspaniałych budowli ~~[illegible]~~ gmachów, jakoto ~~[illegible]~~
Ministerium wojny, biblioteka, Uniwersytet, Insty-
tut Głuchoniemych, do ślepych, Ministerium
solna, Damenstift, Seminarium, Gymnasi-
um. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], wydała mi się [illegible] do
[illegible] ~~[illegible]~~ miasta, jak [illegible] nowo [illegible] przy [illegible]
obdartej [illegible]. W Ulm [illegible] miasteczko nad
Dunajem, katedra taka jak we Frankfurcie; około
fortyfikacyi pracuje [illegible]. W Ulm dostaje się
do [illegible], tak i moje [illegible] przy Da-
[illegible], która jest [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] pod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] wszystkie [illegible] [illegible], zbudowane ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible]. Wolałby Król [illegible] nad
takie potrzeby niż potem na [illegible] trotuary
[illegible] by [illegible] wydał, które niepotrzebny
i niestosowny przepych w budowlach [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] w Munichu kosztowały. Augs-
burg [illegible] wesołe miasteczko na wyżynie
nad płaszczyzną [illegible], które [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] poprowadzona. Koleją [illegible] i

i

i dachy pomiędzy Augsburgiem i Munchen naj-
lichszą i najuboższą ze wszystkich które widzia-
łem. Na głównej stacyi, gdzie się [illegible] niej [illegible]
niemożna oprócz piwa z kiszką żadnych nic
dostać, bo głód wszystko przemaga, nie jadłszy
od Stuttgardu nic oprócz kawy [illegible], w
Ulm, zjadłem outer kiszki z wypitem szklan-
nej piwa. W wagonie [illegible] Obergerichtsprä-
sident [illegible]; w omnibusie Państwo [illegible]
[illegible] z [illegible], ona [illegible]
[illegible] — 26go mimo teatru, bo zato na
[illegible] zastają listy od Ligmattha. W której
najgorsza [illegible], gorący [illegible].
27, [illegible] niektóre kościoły. [illegible] wszystkich
8
świętych, Teatyni, S. Piotra, S. Ludwika,
Glyptotheka, Uniwersytet, [illegible] wschody
i [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], i muzyka. Pobiedzie poszedł [illegible]
w której trzy godzin przyjemnie siedzieliśmy ale
o której [illegible] w kościele; Państwo [illegible]
[illegible], [illegible], widocznie [illegible] sama
a potym [illegible] nie [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] od nich [illegible] powiem
[illegible] budzą, który [illegible] tak [illegible]
[illegible], a jednak przypomina [illegible] sobie [illegible]
[illegible] galleryja pięknych kobiet. W wieczór
w teatrze, dwie komedyjki: [illegible]
i die Liebe [illegible]; teatr duży, ale smutny.

./. a la Dekorowany [illegible] [illegible] wziotła
kotyssać się i [illegible], kobiety ładny ani
ładny, ludzi mało, lecz gra aktorów dobra.
28/8. München Ziana mszał S. przed [illegible] w
Kościele S. Piotra potym zaniży, Kościół [illegible]
Ś. boskiej [illegible], prześlicznie malowidła
na ołtarzach, potym poszedłem modły na [illegible]
do Kościoła [illegible], który jak wszystkie
ich Kościoły, jak teatr ozdobiony [illegible],
potym ogród botaniczny nic nie znaczący, potym
tym Bonifaciuskirche ~~[illegible]~~ nowy [illegible] Plantow
Benedyktynów, niezrób niedokończony, lecz
wspaniały, potym pinakoteka, czyli gallery
ja ~~[illegible]~~, potym Glyptoteka czyli galle
ryja posągów prześlicznych, czym wszystkim nie
ezy ubiegać, potym [illegible] w [illegible] i [illegible]
Dumie, potym [illegible] Kościół Jezuitów wspania
ły w którym piękny pomnik Eugeniusza Beauhar
naisa, posągi Ludwika [illegible], Maximiliana
1o Kurfursta i Max Józefa Króla, (obelisk)
dla poległych w Rosyi i. O 12 Eilwagenem w.
[illegible] do Regensburga o 12ej w nocy. Kraj
[illegible] od Freysing piękniejszy, [illegible] piękny
Kompanija dość dobra i wesoła. –
29/8 [illegible] Do Regensburga przyjechałem o 4ej rano. Passagerzy
są natychmiast transportowani na statek parowy. [illegible]
./.

i i złośliwi Panowi Cyspedytorowi pozostałkiem z Re-
gensburga. Ogólnie Rawunzykowi złośliwi i zbory. Pan-
a Regensburga najgorsza z wszystkich. Które i ~~[illegible]~~. Towarzy-
wo nieprzewostalka. familija angielska z 6. osób złożona,
z których żadna nie mówi innym językiem jak po angiel-
sku; Baronowa Müller; Z[illegible] Engler z drugiej żony z wie-
ka Herminija, 9 letnia Obergespanin słowny z żoną i
P. z Bartenstein; Cesarzy radca Rossi Chenikof z Lodą
żona i siostra; P. Uxkull z Drutowa, córka, oraz
bonną Cecilija i guwernantka angielka; jakiś Lord
angielski; rodzeństwo francuzów Commis voyageurs, i
polak wracający z Algieryi, Marechal de logis fran-
cuski, dekorowany; Alek. Fiedelka, Biskup
z Wittkiego Warazdyn, Catarowy; wszystko pole-
rzyli, wraz lepiej kometywi, wyjąwszy P. Chenikof-
któren zadziwony jak diabeł, i Loda angielskie-
go, który z nikim nie mówi tylko z P. Uxkull.
Ja się zaznajomiem z P. Müller, familija Galicj-
aniemi wojskowemi, i familiją Gyles, która wy-
tu dosić [illegible]. Podróż z Regensburga do Lin-
dość żadna Walhalla, i Passau słowne miejsce
Obiad licha; i drugi [illegible] po nocy Dobry [illegible]
~~[illegible]~~ Kunal; wieczór w teatrze, dla [illegible]
[illegible] wiedeńskie; teatryk mały; Panstwo [illegible]
[illegible] są takie, wieczór kollacyja u Gawendzka.
(30. Wiedeń Pilchowski sympatyczny [illegible], z
<8 Pana Bartenstein album, [illegible] przedziwne dziew-
ko, ogdy bym miał taki, starość moja niebyłaby [illegible].

i tak smutny. Händel wszystkim podobał się. Małe
Zimowa przeszłego roku niewidziane, poszli-
śmy, przyjechawszy do Neudorf o 3ciej wszyscy odjeż-
dżają, wyjąwszy mnie y [illegible] Ulrich. który zostaje
my do ostatka. [illegible] widzenia [illegible]
wesoły, y [illegible]. Na przyjazd [illegible] co [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] obstalowawszy, [illegible]
[illegible]. Objechaliśmy dobrze w [illegible]. Przy pierw-
szym wyjściu spotkaliśmy [illegible], [illegible] potym
[illegible], potym [illegible], gdzie [illegible]
[illegible], [illegible] potym [illegible]
go, gdzie [illegible] [illegible] [illegible]. Potym
[illegible] [illegible], to [illegible] to już [illegible] drugi
dzień ——

Une espece de journal

26/8 848. Les adieux de Baden. Je laisse pour la Comtesse L. ma carte de visite avec l'inscription suivante:
„F: Br. fait ses adieux aux aimables „habitans de son vis à vis. Il se sou„viendra toujours avec reconnaissance „de ces momens, où les doux accents „de leur chant, et les accords de leur „piano venoient parfois charmer sa „solitude„.—
Je serois resté encore quelque temps à Baden, si la chambrière de l'hôtel de St Antoin, une fille longue, pâle comme un spectre, et sale morale„ment et phisiquement, qui jouoit la prude pendant six semaines, ne s'étoit avisé de me promettre de me visiter souvent la nuit, si je restois plus longue temps. Je ne pouvois tenir à une insinuation si attrayante, je suis parti.—

9/9 848. Vienne. Les Viennois et Viennoises croient si peu dans la vertu, la genero„sité, et la noblesse des sentimens en f.

général, qu'il est presque dangereux d'être avec eux gracieux et poli; car, qu'ils prennent les susdits qualités pour de la bêtise et de la bonhomie, et bâtissent sur cette fausse supposition leurs plans de fourberie, et de tricherie sur la bourse de l'étranger; preuve la maîtresse du logis que j'habite, N: 1039: au kohlmarkt, laquelle prenant ma politesse et ma douceur pour une sotte bonhomie, s'étoit fait le plan de se jeter à mon cou, pour épuiser mes forces et ma bourse; mais son désappointement étoit grand, et son dépit encore plus, quand elle s'est vue déçue et déjouée par mon sang-froid à toute épreuve. — Néanmoins le voisinage d'une personne dévergondée, et corrompue jusqu'à la moëlle n'est rien moins que convenable à mes goûts purs et paisibles; et ne tardera point de devenir une source des désagréments; mais voilà ma destinée, de

./.

ne trouvez ou je mets seulement le pié, que de la boue et des épines. Si je ne jouissois d'une particulière protection d'un saint, qui a parfois pitié de mes souffrances; depuis longtemps je serois péri des chagrins et du desespoir. —
Une nouvelle relation assez intime s'est formée avec Marie C. — Je ne pouvois l'approfondir encore; mais il me paroit, qu'elle est, avant tout coquette; secondement actrice dans sa manière d'agir et de sentir; dernièrement tant soit peu légere et fine en même temps. Nous verrons! — L'experience me conte de ja un dixain des florins; mais aussi j'ai passé plusieurs heures agreables dans sa societé, sans avoir eu encore la pensée d'en user en femme. Elle jure de ne donner qu'au mari, et elle avoue en meme temps qu'elle me mariroit sur le champs, si je me fais libre. Nous verrons ce qui en resultera. Ce qui est sur et certain, c'est que je ne depenserai plus aucun argent,

/.

pour continuer cette sorte d'expe-
riences géologiques. —
Toujours je n'ai point de lettres
de ma femme. Probablement elle
veut rompre tout-à-fait, tant
mieux; l'opprobre et l'inconsé-
quence de cette prétention n'a
duré que trop longtemps pour
mon honneur et ma tranquillité.
La malédiction doit s'accomplir;
ni le ciel, ni les saints ont de remède contre
elle. Je dois mourir seul à l'étran-
ger, abandonné de tous, qui me
devoient de la protection et de la
reconnaissance, et regretté des peu-
ples; je supporterai ce sort avec cou-
rage et résignation, comme j'ai sup-
porté les terribles phases de ma
vie orageuse. J'espère cependant
voir paraître au chevet de mon lit mou-
rant mon ange gardien, qui
me fermera les paupières, et a-
près, je ne désire rien qu'un anéantis-
sement absolu d'âme et de corps!

+ Jusqu'à présent

10/9 La journée n'est pas beaucoup intéressan-
te, cependant il y a un paquet de
ma femme à la poste, et après je passe
une soirée bien agréable avec Sinsethi[?]
soir au Prater, qui est un bon garçon,
bien élevé ayant cependant des ma-
nières et des coutumes ~~pas~~ les p.[?]
aristocratiques passé le temps qu'il
fait. Les événemens qui se passent
dans toute l'Europe par conséquent
aussi dans son pays, ne tarderont pas
de le corriger des ces petits défauts.
Je passe la soirée chez Marie, où je trou-
ve deux hommes, un bel homme, mais
des mauvaises manières, l'autre un
allemand français, très bien parlant, et
républicain par conviction, qui me
plaît beaucoup. J'examine un peu Ma-
rie de la philologie, et je m'aperçois,
qu'elle sait peu, mais qu'elle s'imagine
de savoir beaucoup. Je la réprimande.
/.

partiellement qu'elle néglige ses ta-
lens, et qu'elle s'occupe plutôt
d'autres choses, que de son perfection-
nement; elle s'en fâche, et me ré-
pond en enfant gâté, à la sotte
polonoise. Je vois qu'il n'y a pour
elle d'autre carrière, que de deve-
nir maîtresse d'un grand seigneur;
mais qu'elle se dépêche, ~~vû~~ vû,
qu'elle a 21. ans, et que les seigneurs
commencent à manquer en Europe;
et que sous peu, il n'y en aura qu'en
Angleterre [illegible] et en Asie. — Je commence
à regretter, de lui avoir montré de l'a-
mitié sincère; elle ne la mérite pas. —
13/9 Marie n'est qu'une actrice, et une menteuse par
dessus le marché; ne nous en occupons
plus. — Il faut cependant que je passe quelq
pars mes soirées, sans dépenser beaucoup
d'argent. Bah! il faut chercher; mais je
m'apperçois d'être beaucoup changé, depuis

ainsi; les demoiselles ne se soucient ~~[illegible]~~ plus guerre
~~[illegible]~~ d'arriver aux rendévous. Psitt! que
faut il faire? Aller au couvent? Ah que
~~[illegible]~~ mon ; il faut chercher des plus laides,
et moins payer même. — Mr Sch. fait
la chasse aux [illegible]; ah, ah; la vieille
tourterelle, elle a jeté l'argent à son cha
peau de Mr Zabitowski et à moi elle me veut
prendre la moitié de ma reserve. Non ;
mamie, je ne paye pas si cher les deux
mauvais dinés, que vous m'avez donné,
et qui ne valloient pas deux livres
geni; je refuse — Hier, il y avoit un travail au
ministère de l'intérieur, à l'occasion des
bons de Swoboda, chef de l'association
des gravures industriels; mais la chose est reste
en attendant, et la porte s'est dissipé vers
les huits heures du soir. Nous allons
avec [illegible] au Burgtheater: Bürger
thum und Adel, nouvelle pièce de Töpfer
ajustée aux événemens, et à l'esprit
du siècle; elle doit raccomoder l'aristo
cratie avec la bourgeoisie; mais comme

pour aller manger le [illegible] et
et boire le [illegible] à [illegible] /.

c'est ordinairement le cas dans des pareilles ~~circonstances~~ entreprises, elle ne satisfait aucune de ces deux parties. Après le theatre chez Dené, ou les restes, ou plutôt les debris de l'aristocratie hongroise. Des jeunes gens sans vertu ~~et sans~~ sans patriotisme, et sans énergie. Mr Schoezeni est devenu fou en voyant la ruine de sa patrie; l'autre mange des glaces, rit, et badine avec ~~des~~ les lunettes. Est ce qu'il y auroit du regret de voir ces mutins, des dandins à la lanterne?!

14-9 Hier il y avoit plus que du bruit, il y avoit des demonstrations militaires; la garde nationale sur toutes les places, la garnison sous les armes, près de la bourse, et de la chambre des deputés; des canons sur le Hof. On disoit que les clubs des liberaux vouloient chasser la chambre des deputés et le Reichstag la resoudre; mais il me paroit ~~ce~~ que c'est sont plutôt les sympathies républicaines pour les hon-

./.

quois, qu'on craignoit ? Nous verrons
ce qui en arrive; tous ces bruits m'
arrêtent dans leurs recherches d'un
logis. Marie fait des menaces, elle sou-
rit aux 25 f. de Kraszkiewicz. Oh quelle
vilaine engeance, que les hommes en gé-
néral, et surtout les femmes; il faut
que je la punisse pour mes 10 f. l. m.

13/9 Le rendez vous de Doebling a mal réussi, il
paraît qu'il y avoit une mésintelligence
N: 36. est la maison de campagne
de l'ambassade turque; je tombe par-
mi les turques. En revanche j'ai une
agréable compagnie de voyage en al-
lant et en retournant. De retour
je visite plusieurs logis, j'en trouve
peu des convenables. Je passe la soirée
chez moi avec Ma.. qui est sur le piano
aussi faible, que dans les langues. Non,
non, elle n'est qualifiée que pour une maî-
tresse, ou tout au plus pour une dame
de compagnie, ni pour le théâtre, ni
pour une gouvernante. Elle paraît s'at
./.

-tacherai à moi; mais c'est peu de chose
que je lui peux offrir, sous tous les
rapports. Je retrouvais Francül, et j'en
suis bien aise. — Les contretemps avec
Amédée, Mühlhofer, et Frauenthal;
Une lettre de Ba. Rieussec. — La mé-
chanceté de Mlle ~~de~~ Pik; la maîtresse de lo-
gis quaquitains;
16/9 Je ne me suis pas trompé dans mes suppo-
sitions sur Marie; elle nous veut exploi-
ter en nous trompant, et en faisant l'a-
mour avec un autre. Est-ce perversité, est-ce
sottise? je crois que l'une va jusqu'à
l'autre — ~~est~~ ~~quel~~ voilà encore une triste
expérience sur la nature de l'homme et
le caractère des femmes. Ah! grand Dieu!
quand finirai-je de m'en faire? Et haïr,
je une fois les méchants au humain?
Il faut cependant que j'exprime ven-
geance, ne serait-ce que pour ne paraître
ridicule. —
Vienne est continuellement en convulsion;
dans les moments il y a une guerre entre le
ruban Schwarzgelb, et Schwarzroth-
gold. Je crois toujours que les choses
/-

%. ne se passeront pas sans sang versé. Je lu-
site toujours avec mon établissement à Vien-
ne. — Strastkiewicz, jeune homme, qui est très
bien, et bon garçon, malgré ses manières
aristocratiques. — Le soir chez Gu-
sick et chez Adèle Desoig qui me plait
beaucoup.

19/3 J'avois bien raison d'hésiter avec le lou-
age d'un appartement. Ma mère ne cause
aucune peut pas venir. Il faut encore
changer de plan, mais il n'y a rien
encore de perdu. J'irai passer l'hiver
ou Cracovie ou à Dresde. Vienne ne me
plait ainsi non plus, il y a trop de
misère, de souffrances, et des fac-
tions; le séjour pour les étrangers est
devenu bien désagréable. Nous verrons
comment c'est à Dresde. A Cracovie je ne
voudrois point rester. Sic Cracovia ex
pappis et clavem tenebamus, nunc au-
tem via est in auteris flores. Je m'y
trouverois dans une fausse position. Je
ne reçois que des nouvelles tristes. Les %.

chagrins de ma pauvre mère, et la mort
de Widmann, laquelle je ne crois pas
encore. = Avant hier de rendez vous avec
Freunyel, qui a changé beaucoup a même,
de manière, qu'elle ne me fait plus aucun
plaisir. Hier ~~vis~~ la visite de M. Ma
nyllo, qui réellement a l'air de la police
chef lomnitz. Je vois au teatre de la burg
Kurls schallen; une nouvelle au drame bien
écrit et bien joué, qui fait de l'ef-
fet, mais qui agite les opinions du
jour de manière, qu'il y a un grand nombre
tumulte, a cause des bravos et des siffle
mens. Aussi le teatre est assez plein
il n'y a plus une seule jolie femme.
20/9 Le medecin Günther, premier médecin de
l'empereur, toujours le même. Il s'a-
git de ma rehabilitation; il doit
me visiter aujourd'hui. Hier Mlle
Lilienbrunn propriétaire de plusieurs
maisons, simpathise avec moi Mlle ma cousine
Fuchsberg, le premier que je vois; +

+ parmis deux voisins, appartenant a des parties opposées,

Pour les deputées d'Hongrie; mais il n'y a point de simpathie a Vienne pour leur cause. Les hongrois sont perdû sans salût. Ils avoient fait plus des bettises, que les polonois. Aventre adresses differentes de filles aux joies, et il en avoit encore deux plus belles, qui etoient ac= compagnie par les hurres. Deux lettres desagreables de Leopôl. – Linie (?) gün. Feldmarschal; mauvais. –

27/9 Combien de desagremens n'avois je pas avec la maitraisse du logi; mais c'etoit un diable incarné dans le corps d'une jo= lie femme. Parceque je ne voulois faire l'amour avec elle, vû que la chose en verité trop continue, et qu'elle est d'une im= pudence grossiere, elle se vouloit debaras= ser de moi a tous prix; pour trouver un autre locateur, qui repondéroit mieux a ses vus, et ses projets, elle m'avoit donc

cherché mille et mille chicanes, tantôt
il n'étoit permis de toucher du pain,
puisque elle avoit mal à la tête,
tantôt elle reprenoit un meuble,
~~enfin~~ elle vouloit le piano, même, qui comme elle di-
soit, n'étoit pas à elle, mais que je n'ai
pas permis de prendre; enfin après
mille et mille transactions et méchan-
cetés, elle m'a rendu mon argent pour
trois jours, et j'ai déménagé à
l'homme sauvage, où je me trouve
très bien. Cette désagréable experience
avec Mlle Eléonore Fick, et plusieur-
ies autres experiences amères sur l'immo-
ralité des Viennois d'à present, me dé-
goutent de cette ville; et je bénis
la providence, qui par la voye de ma
mère m'a sauvé de la folle idée d'y
passer l'hiver. mais est-ce qu'ailleurs
les hommes ~~seront~~ sont meilleurs?! Nous
verrons. et si non, nous irons en la mer
que du en Arabie deserte. Au reste la semai-

ne presente rien de remarquable. Une let-
tre de Bostmainski où il fût question
de son argent et non du mien m'af-
fecte aussi bien desagreablement, cepen-
dant c'étoit un des amis sur lequel je
crû pouvoir compter le plus. — Plusieu-
rs parties agreables avec Trembicki,
fanny a la Lewingsohn, une bonne fille, et
assez fraiche. — Eh cependant j'ai oublié la
chose la plus remarquable, c'est la seance
de la diete du 26. d. c. où l'on debattoit sur
la proposition du ministre des finances
par rapport aux impôts pour l'an 879. Les
premiers parleurs étoient les polonois. Le g-
nerale Dorkowski, Dzyalinski, Dibowski.
Le discours de Leszek, quoiqu'il decelait
l'homme qui ne connoit pas les details
de l'administration ~~...~~ se distinguoit cependant
par la dignité du stil, et de l'action,
puis par la pureté de la langue, com-
celui de Dzyjil se distinguoit par l'ori-
ginalité esprit et par Armininum; tous
faire amusante ./.

deux disoient de visiter dans, et a-
loient appartenoient par leur nombre so-
prit encore plus que Du Mandler.
Vienne est un peu plus tranquille.
Vendredi le $\frac{25}{10}$ 848. Entre l'autre page et celle-
ci y a le 6 et 7. d'Octobre, il y a eu une
histoire. Je l'écrire n'est pas le but de
ce journal, borné aux faits personels je dois
ajouter, qu'à l'exception du jeudi, le 12.
où j'étois arrêté dans mon projet de
quitter Vienne, pour retourner chez moi
et conduit sous l'escorte des deux ou-
vriers à l'auberge du cheval blanc, je
n'avoit point à me plaindre de gouver-
nement des étudians, et je n'ai pas remar-
qué la moindre violence contre les person-
nes ou les propriétés, pendant l'espace depuis
le 7 jusqu'au 13. d'Octobre, quoique j'étois
presque continuellement sur le pavé, et dans
differens quartiers de la ville. J'ignorois seule-
ment la condition, que le parti democratique
auroit le 6. et le 7. ne s'opposa ...
1-

intérêt pas devant les armées réunies de
[illegible] [illegible] et [illegible]
berg. L'empereur et la Dinastie étaient
mal conseillés quand ils avaient donné
la préférence à la force des baïonnettes
contre des pacifiques propositions de
la Diète. Dès à présent elle a bien
des torts, et a joué un grand jeu de la
[illegible] [illegible] [illegible]. — Nous
[illegible] et les nations de [illegible]
pour cette Décision dans une position
trop dangereuse; entre [illegible] entre
le despotisme militaire, et celui des
terroristes républicains. Un bon prince
et sage, aurait à l'avenir garanti
des peuples d'une alternative si dése-
~~[illegible]~~ rable. — Le voyage de Vienne
à l'heure représente bien [illegible]
quable à l'exception de [illegible]
de [illegible] qui me paraissent

4.

[illegible] une charmante oasis au milieu
des flots d'un Océan orageux. Pour
[illegible] république, dont le
[illegible] est le président, qui la
gouverne non par la bayonnette,
non par l'intrigue ou l'argent
mais par l'eau froide, la douche
et les couvertures. J'y trouve
[illegible] de connaissances: Baron
Rowald, le prince Henri [illegible]
[illegible] est [illegible]
J'y fait aussi de nouvelles qui
[illegible] peu intéressantes.
[illegible] de pension est charmante
même en automne. Cependant je n'
[illegible] pas l'hiver. [illegible] 22
[illegible] je resterai aussi [illegible]
[illegible] Dobrowolski mais ma
bonne [illegible] toute prise avec [illegible]
[illegible] ou je suis en [illegible]

[illegible] mon fils, qui y fait [illegible]
[illegible]

J'ai retrouvé [illegible] Wolff
justement [illegible], et je trouvai [illegible].
[illegible] et notre [illegible] origi-
nelle jeunes voilà accueillis par
une bande de 2000. hommes [illegible]
[illegible]! En voulant
[illegible] nombreux [illegible]
[illegible] personne [illegible] a [illegible] et
la [illegible] s'éloigna [illegible]
des familles [illegible]
[illegible] et sans [illegible]
[illegible] Madame [illegible]
et [illegible] la dame [illegible]
[illegible] de la [illegible]
[illegible]
[illegible]

Cracovie 16/12 848. M'y voilà depuis 3. semaines, et je n'avois ni la volonté ni le loisir de prendre la plume, pour donner une course libre à mes !!

idées et cependant ce décours du
temps n'étoit pas dépourvu d'é
venemens, et des evenemens d'interêt.
Il y avoit dans la monarchie au
trichienne changement du ministère
et du chef d'empire; il y avoit la
prise de Vienne, la fusillade des
republicains, la diète a Kremsir
la guerre en Hongrie, et la fuite
du pape de son peuple de St Pierre
ou plutot de celui du Pepin le
bref. Tous ces evenemens ne m'inte
ressent plus. Convaincu comme je suis
que toute l'Europe tot ~~top~~ ou tard
doit changer en republiques
federatives, je plains chaq goutte
de sang versé ~~de~~ pour soutenir
les formes des gouvernemens ac
tuels, et dans l'interet des dynas

./.

tes regnantes. Quand à mon séjour à Brucciovie, il n'est pas dépourvu d'agrément. une bonne chambre bien chaude, une société de choix, une bonne partie de whist, des billes en abondance et à bon marché, une existence tranquille, et insouciante, sont des avantages qui ne sont pas méprisables, et surtout rares dans la situation présente de la société européenne. Mon unique chagrin est mon fils, malade de Vt et Skurlek, qui ne paye à qui ne revient. Malgré la régularité de mon régime, je fis une forte maladie, une crampe d'estomac, qui a failli de me tuer. Maintenant je me porte assez bien, et j'avais pensé

./.

les noëls a Bobrowniki, où il n'a(?) vait rien d'extraordinaire. —
29/1 849 (Naosobnych [illegible] popiel.,
[illegible])

Widok z zamku Krakowskiego

Co za różnica! Dziś przed 20. laty, kraj ten z tego samego punktu, w tym samym czasie widziany, zdawał mi się rajem ziemskim, ogrodem pełnym kwiatów obiecujących jak najlepsze owoce, w każdym szelescie listka, w każdym pisku ptaszęcia, słyszałem tchnienie, głos miłości! Miłość i błogosławieństwo boga y ludzi. Dziś wydaje mi się ten kraj dzikim [illegible] okrutnym, [illegible] pod[illegible] wspaniałych grobowców; wydaje się mi stawem obłąkanych y złoczyńców, bagnem pełnym smrodliwego błota, z którego zarazy same [illegible] wznoszą się, a bez skalania się wcale już prawie wyjść, niepodobna. Lecz jakaż przyczyna tej zmiany? czy oczy moje inaczej widzą, serce inaczej czuje, czyli też świat y ludzie się pogorszyli. Ani jedno ani drugie. Widziałem przed 20. laty kwiaty na około piękne [illegible] nie wyglądając wśrodek kielicha, nie spo-

/.

Z ostrzygatnych gwiazd, robactwa wznieś
u którego, widziałem drżenia nie-
bieskich gór i głazów, kłaniamy się
święty, i wesoła postać [illegible], ro-
komną kibici koloru niebios i ob-
dziewiczą, niewidzianą usypaną, niezastanawiając się nad tym, iż tegóż te-
łaszy kiedyś stado obrabianych łuż-
nąd, nieopisanej pasyje z całości,
że ta wiosła tyle razy krwią
naszych rodaków była zbroczona, że
ta wesoła postać ziemianów była
tylko skutkiem odwiecznej niewoli,
że ta kibici koloru była dziełem
strasznych [illegible], te niebieskie
oczy dziewiczą pałały ogniem nie-
zgotłych rozkoszy, i którzy stracili
każdy kto który, i samo [illegible]
szczęście w Bodzy w duchu, bo jest
ich królestwo niebieskie, a wiadomo
tym, którzy zagubili węgrzyli a
ręczny ki [illegible] życia [illegible] 7/5 1845

Brz